

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: LUDlow 5-8500

VOL. LIV Price 10¢

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, GRUODIS — DECEMBER 10, 1970

Nr. 289

Drama Palangos - Rygos lėktuve

Greičiausiai lietuvis vėl siekė patekti į laisvę — Vis daugiau lėktuvų nukreipimų Sovietuose — Sovietai skubiai panorą būti Tarp. civilinės aviacijos organizacijos nariu

VYT. ALSEIKA, Spec. "Draugo" korespondentas N. Yorke

Kas įvyko lėktuve tarp Palangos ir Rygos

Tą savaitę, kai JAV-se ypatin-gai ir šiaip pasaulyje visas dėmesys krypo į dramą, lapkričio 23 d. įvykusią "Vigilant" laive, amerikiečiams gėdingai rusams išdavus lietuvių Simą Kudirką (pra-džioje mūsų spaudos naudota Gruzės ar Bruzdės pavardė bu-vo atsiradusi, kai kurioms mūsų įstaigoms apie ją patyrus ne iš oficialių, bet iš privačių šaltinių — V.A.), nedaug kas pastebėjo žinią apie sovietinio "Aeroflot" lėktuvo nukreipimą Lietuvoje — deja, pasibaigus nesėkme.

Žinoje iš Maskvos — ją paskel-bė UPI agentūra — nurodyta ap-šie "Sovietų Sąjungoje vis labiau plintančius lėktuvų nukreipimus". Pasirodo, kad dar vienas tokio pobūdžio bandymas įvyko š.m. lapkričio mėn., "Aeroflot" lėktuvui skridus iš Palangos į La-tvijos sostinę Rygą.

Suimtas ne tik laisvės troškes...

Jaunas keleivis (neaišku, lietu-vis ar latvis, bet, greičiausiai, lie-tuvis) su revolveriu rankose pa-reikalavo iš lakūnų: lėktuvas tur-riš skristi ne į Rygą, bet į Švediją. Tai nepavyko, nes jaunasis keleivis, lėktuvui pastekus Rygą, buvo sumuštas ir neteko sąmonės. Nepasakyta, kas keleivį su-mušė, greičiausiai, naujieji sovie-tiniai lėktuvų palydovai —sar-gybiniai.

Tas keleivis, jo žygijai nepasi-sekus, jį suėmus, vis dėlto parei-ka-lavo suimti ir lėktuvo vairuoto-ją ir vieną moterį, kuri skridimo metu kalbėjosi su lakūnu ir ta-riamai šio buvo mokoma skridi-mo meno. Abu buvo suimti Rygo-je.

2,000 sargybinių lėktuvų apsaugai

Žinoje iš Maskvos dar paskelb-ta, kad šiuo metu sovietų "Aero-flot" lėktuvuose, skraidančiuose ties Sovietų sienomis ar iš miestų, iš kurių jie galėtų būti puer-ta nukreipti ir užsienio kraš-tus, skrenda 2,000 sargybinių. Be to, 500 specialių detektyvų aero-uostuose tikrina keleivius ir jų bagažą. Tiems sargybiniams įsa-kyta pasipriešinti, jei reikia, ir ginklu, visiems tiems keleiviams, kurie pasiryžta lėktuvą nukreipti į užsienio kraštą. Greičiausiai, tie sargybiniai buvo ir jau minė-tame lėktuve, skridusiame iš Pa-langos į Rygą.

Tačiau — lakūnai turi klausyti "hijakerių"...

Būdinga tai, kad lėktuvų igulos Sovietų Sąjungoje gavo nurody-mus atsižvelgti į lėktuvų "nukrei-pėjų" reikalavimus, taigi, skristi ten, kur jie įsako. Tai priešinga Stalino paskelbtam, 1942 m. įsa-kymui, nes, esą, "rusai privalo kovoti iki galo, bet ne pasiduoti". Dabar manoma, kad naujasis pa-rėdymas turįs ryšio su Brazinskų įvykiu, spalio 15 d., lėktuvo nukreipimu į Turkiją.

Sovietai — jau tarp Sąjungos narys

Jau žinoma, kad sovietai tebe-reikalauja Brazinskus išduoti ru-sams... Deja, ilgai delse, sovietai tik š.m. spalio 14 d. oficialiai pranešė norį būti ICAO — tarp-

tautinės civilinės aviacijos orga-nizacijos nariu ir sovietų, kaip nario, pareigos pradėtos mėne-siu praslinkus, lapkričio 14 d.

Taigi, tik dabar, po lapkričio 14 d. įvykus naujam sovietinio lėktuvo nukreipimui, rusai galė-tų tikėtis tarptautinės talkos ar paramos.

"New Times" aiškina Maskvos tikslus

Maskvoje leidžiamas propagan-dinis leidinys, anglų kalba, "New Times" 44 nr-je paskelbė straip-sinį "Prieš oro piratus", kuriame, aišku, vėl kėlė reikalavimą išduoti sovietams Brazinskus, nes tai būtų įspėjimas ateičiai ir aplamai palengvintų kovą su oro pira-tais".

Mums įdomesnis pasikalbėji-mas su sovietų civilinės aviacijos pareigūnu A. Besedinu —jis dė-ty, kodėl sovietai ligšiol buvę tarp. civilinės aviacijos organiza-cijos stebėtojai, o dabar pasiry-žo įstoti tikruoju nariu.

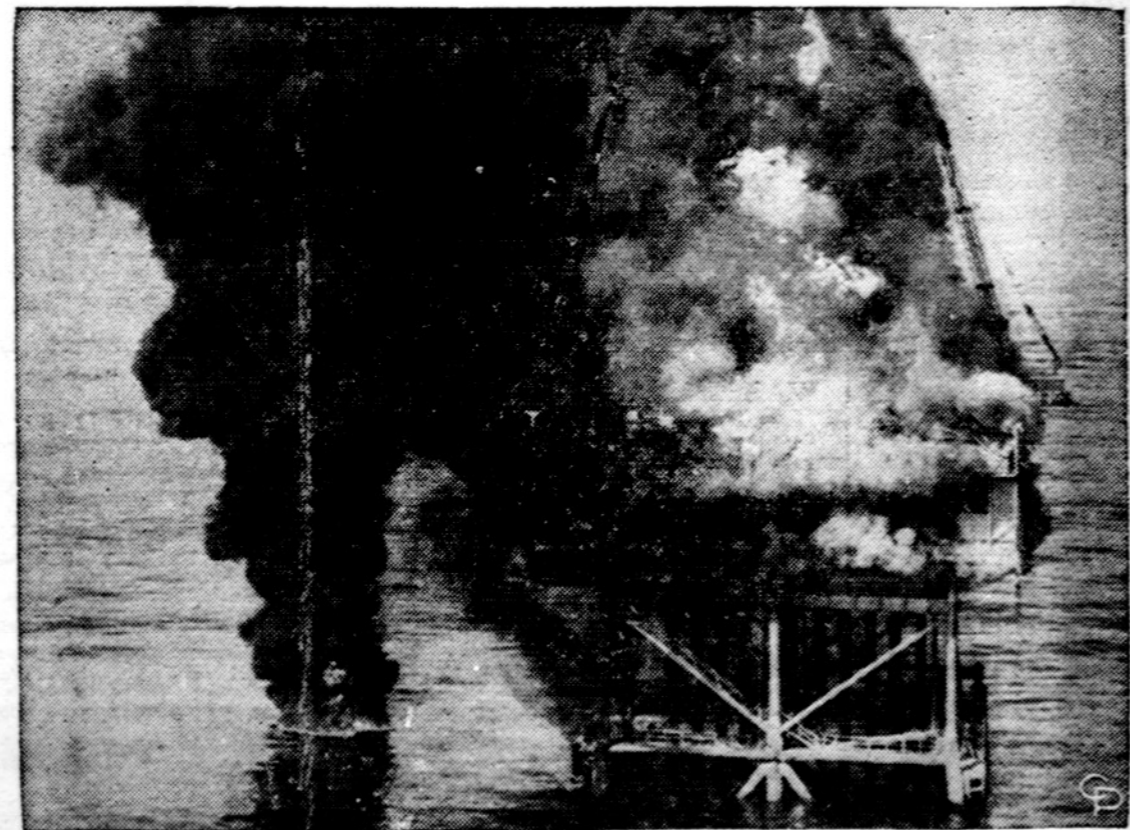
Esą, svarbiausia, kad, anot Be-sedino, sovietai tiek išplėtę savo aviacijos liniją, kad jiems jau at-rodė esąs svarbus reikalas įstoti nariu į minėtą organizaciją. Vos prašymą padavę, rusai jau stato ir sąlygas: toje aviacijos organi-zacijoje, reikia, šalia anglų, prancūzų ir ispanų kalbų, įvesti ir rusų kalbą, reikia įvesti metri-nę europinę sistemą ir kt.

"Esama", taria rusai, ir "kitų svarbių klausimų, kurie galės bū-ti išspręsti draugiškumo dvasio-je", mums tai aišku — tai klausimai, liečią galimus sovietinių lėktuvų nukreipimo atvejus.

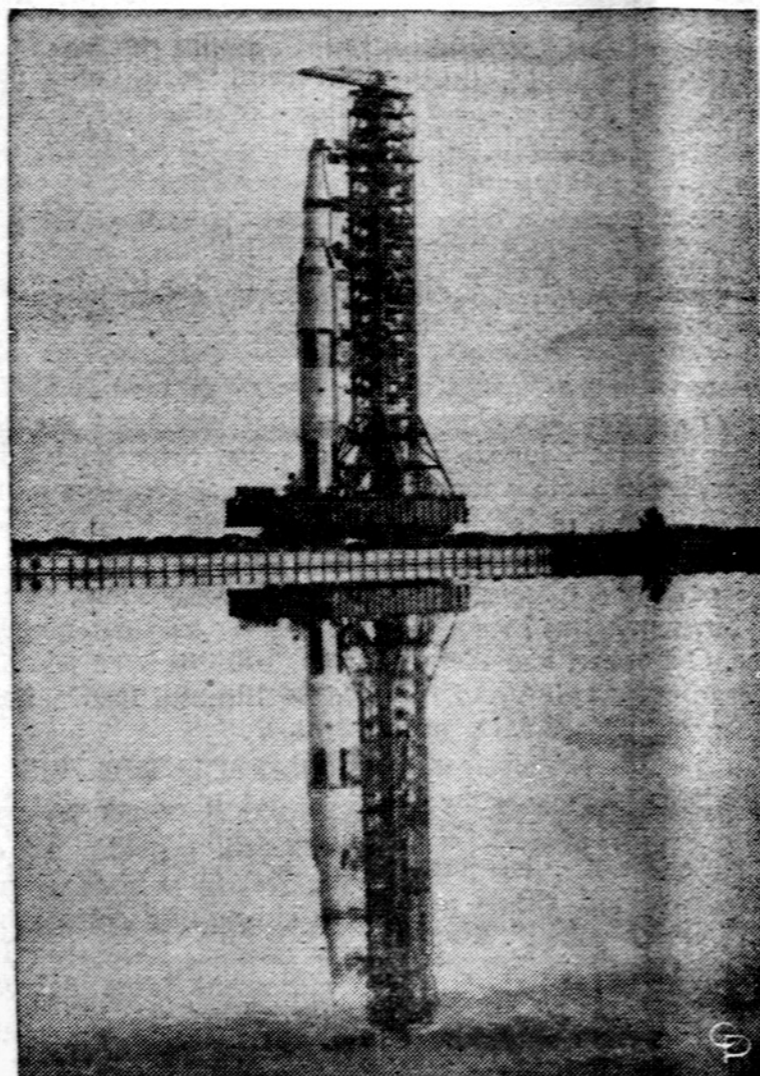
Britanijoj trūksta elektros

LONDONAS. — Britanijai i-ma trūkti elektros. Net Buck-ingham rūmai, karalienės rezidencija, tris valandas skendo tamsoje. Elektros jėginių dar-bininkai reikalauja atlyginimo padidinimo ir lėtina darbą.

Vieną dieną nebuvo pasirodę jokie laikraščiai Britanijoj, strei-kavo darbininkai protestuoda-mi, kad vyriausybė įteikė par-lamentui įstatymą kovai su streikais.

Prie Louisiana pakraščių gręžiant naftos šulinius kil č gaisras. Žuvo 2 darbininkai, kiti 37 apdegę, bet iš-sigėlbėjo, spėjo nuokti į jūrą.

Apollo 14, užkelta ant Saturno raketos, ruošinama pakilimui į mėnulį. Raketą ramiam įlankos vandeny atspindi lyg veidrody.

Zvejos pabėgėlius

CHICAGO. — Rev. Paul D. Lindstrom, sujaudintas pasku-tinių įvykių apie lietuvių jū-rininko grąžinimą rusams, nu-sprendė pa's organizuoti ateit-ies pabėgėliams pagalbą. Jis planuoja paleisti laivus su rusiš-kais parašais, skatinančiais jū-rininkus bėgti į laisvę ir žadan-čiais visokeriopą paramą. Lai-vai plaukiotų tarp Sov. Sąjun-gos žvejų laivų Amerikos pak-rantėse. Rev. Lindstrom, ku-ris yra daug pasidarbavęs, kad būtų paleista amerikiečių laivo Pueblo įgula, kurią buvo pa-grobę šiaurės korėjiečiai, ir da-bar rūpinasi Amerikos belais-vių š. Vietname paleidimu, ti-kiš, kad pirmasis pabėgėlis bus lietuvis jūrininkas, ir tuo būdu bus atitaisyta amerikiečių Pa-krančių sargybos padaryta klai-da. Lindstrom tikisi protestų ir iš amerikiečių ir iš rusų įstai-gų, bet savo žygio nesiruošia atsisakyti.

Tito lankysis pas popiežių

VATIKANAS. — Popiežius Paulius VI gruodžio 12 d., šeš-tadienį, privačioj audiencijoje oficialiam vizitui priims Jugos-lavijos respublikos prezidentą Josip Broz Tito, kuris pakvies-tas Italijos prezidento tomis die-nomis lankysis Romoje.

Sovietų 1971 metų biudžetas

MASKVA. — Sovietų nauja-sis 1971 metų biudžetas siekia 160,6 bil. rublių. Oficialiai gynybai skiriama tik 17,9 bil. rub-lių, arba 11%, tačiau tie skai-čiai tik propagandai. Kitos su-mos, skiriamos tam pačiam rei-kaui, paprastai pridengiamos visokiais civiliniais pavadinimais.

Šių metų biudžetas buvo 144,5 bil. rublių.

Kambodijai reikia 155 milijonų

WASHINGTONAS. — Vals-tybės ir Gynimo departamen-tai Kongreso paprašė, kad Kambodijai paskirtų 155 mil-ijonus dolerių. Už tuos pinigus jie galės pirkti amunicijos, upių laivų, sunkvežimių ir kitos ka-rinės medžiagos.

PHNOM PENH. — Kambodijos kariuomenė atmušė smar-kių prieš puolimą, kur žuvo 217 komunistų karių. Mūšis buvo P. Vietnamo pasienu prie "Pa-pūgos snapo" iškyšulio.

NEW YORK. — Vakar die-nos The Wall Street Journal įsidėjo platų Londone veikiančių Pabaltijo tautų diplomatinį mi-sijų, pasiuntynių aprašymą.

Vigilant kapitonas verkė, bet prašė istorijos nepasakoti

Kongreso komitete liudijo Robert Brieze

WASHINGTONAS. — Antrą dieną kongresiniuose apklausė-nėjimuose liudijo latvis Robert Brieze. Jo žodžiais, Simas Kudirka greičiausiai jau miręs. To-kio kankinimo žmogus negali pernešti. Vigilant laivo kapito-nas Eustis verkė po to, kai ru-sai išvilko Simą. Jis sako, kad turėjęs vykdyti savo vyresny-bės įsakymus. Po to Eustis lie-pė civiliams užsčiaupiti ir tylė-ti. Civiliai, ačiū Dievui, vis tik buvo sąžiningi ir ne'lylėjo.

Toliau Brieze Hays pakomi-tečiui paminėjo, kad jo žiniomis panašus atsitikimas yra buvęs ir Amerikos pietiniuose pakra-ščiuose, kur Pasienio sargyba kubietį pabėgėlių atidavė Castro agentams atgal.

Pakomitečio pirm. Hays tada supykęs sušuko: "Atrodo, kad mūsų Pasienio apsauga elgiasi kaip Dievas ir pati viena nu-sprendžia, kas gali pabėgti ir kas ne". Hays toliau priminė, kad tikrai atstovų rūmų jūrų prekybos komitetas tuo reikalu darė slaptus tyrimėjimus, bet niekas nieko apie juos nesuži-nojo. Kongresmanas Edward Garmatz (demokratas iš Md.) elgėsi kaip Pasienio apsaugos agentas".

Būtų daug ką pasakę

Brieze toliau pasakojo, kad jis informavo laivo kapitoną Eustis apie rusų okupaciją ir Pabaltijo kančias, kad jūrinin-ko grąžinimas būtų jam mirtis, kad Amerika nepripažįsta oku-pacijos ir Valstybės departa-mente yra Pabaltijo skyrius.

Gyvenimo būtinybė

VARŠUVA. — V. Vokietijos kancleris Brandt, išvažiuodamas iš Varšuvos, reporteriams kal-bėjo, kad vokiečių-lenkų pak-tas yra gyvenimo padiktuota būtinybė ir išmintingiausia iš-eitis dabartinėje tarptautinėje painiavoje. Jis tikisi, kad Bun-destogas jį patvirtins. Lenkai pažadėjo, kad iki 1972 metų iš-lėis visus vokiečius, kurie pano-rės repatrijuoti.

Laiko gaišinimas

WASHINGTONAS. — Sekre-torius Rogers pareiškė, kad š. Vietnamo domėjimasis taikos derybomis lygus nuliui. Jeigu amerikiečiai dar laiką gaišina ir derybas tęsia, tai tik dėl visuo-menės akių.

SAIGONAS. — Qui Nhom, ketvirtam savo didumu mieste, pietų vietnamiečiai surengė de-monstracijas prieš savo gynėjus amerikiečius. Priežastis — ame-rikietis nušovė jaunuolį, kai tas mėgino plėsti amerikiečių san-dėlį.

WASHINGTONAS. — Už gar-są greitesnių transportinių lėk-tuvų gamybą atmetė senatas, bet atstovų rūmai 213 balsų prieš 174 projektą užgyrė. Koks to projekto tolmesnis likimas, dar neaišku.

NEW YORK. — Dėl kažko-kių gėnų su darbdaviais vakar sustreikavo New Yorke uosto krovėjai.

DETROITAS. — Fordas 1971 metų automobiliams pakėlė kai-nas vidutiniškai 15 dolerių.

Toliau sakė, kad iš viso šeši rusai turėjo atvykti į Vigilant, kad galėtų įveikti Simą. Kaju-tės durys buvo atviros ir jis matė ir girdėjo, kaip jie jį mu-šė, kad mušė rusų laivo kapito-ono padėjėjas. Simo veidas bu-vo visas kruvinas, o marškiniai nuplėsti. Ir dar toks sumuštas įstengė pabėgti ir pasislėpti. Ma-nė, kad jis tamsoj nušoko į vandenį. Bet rusai ilgai ieškoje jį rado.

Kai grįžo amerikiečiai, padė-ję Simą nugabenti į rusų laivą, jie pasakojo, kad rusai toliau vis daužė lietuvių ir jis greičiau-siai jau buvo negyvas.

"Galimas dalykas, kad Kudir-ka buvo laisvės kovotojas ir gerai žinojo, kokiais tikslais ru-sų laivai plaukioja Amerikos pakraščiuose. Aš manau, kad jis būtų daug ką mums pasa-kęs".

Pinigų nebuvo

Brieze matė, kokius dokumen-tus Simas paliko ant laivo ar-ba jam iškrito. Ten buvo foto-grafijos, du žodynai, dar kaž-kokie popieriai. Pinigų tačiau nematęs, nors rusai ir tvirtino, kad jis pavogęs 3,000 rublių.

Kai grįžo amerikiečiai jūri-ninkai po nelaimingo išdavimo, jie buvo taip sukręsti to, ką matė, kad negalėjo atsipeikėti. Vienas jų sakė: "Dabar aš ži-nau, kas yra laisvė, jos vertė ir ką reiškia gyventi šioje ša-lyje".

Su Brieze kartu buvo jo ad-vokatas Paulius Zumbakis. Jis pakomitečiui paskaitė laisvą vertimą ir anglų kalbą išrašo, rasto Simo knygutėje: "Žmo-gus, gimęs urve, negali suprasti, kas yra laisvė. Žmogus, visą gyvenimą alkęs, nėra pasotina-mas. Už laisvę verta mirti!"

Trys pagrindiniai liudininkai, kurie iškėlė Simo Kudirkos tragediją: (iš k. į d.) Robert Brieze, Howard Nickerson ir John Burt.

Rusai teisinasi dėl J. Kazlausko nužudymo

VILNIUS. — Apie profeso-riaus Jono Kazlausko privers-tinę mirtį "sulikvidavimą" Vil-niujė tiek daug kalbama ir aiš-kinama, kad okupantams pasi-darė nepatogu ir jie bando su-fabrikuoti jo mirties priežastį. Tiesa (XII.4) įdėjo tokį oficia-lų biuletenį:

"1970 m. spalio 8 d. Vilniaus universiteto profesorius J. Kaz-lauskas, išėjęs apie 13 val. iš Lietuvos TSR Mokslų Akademi-jos bibliotekos, dingo. Ryšium su tuo prokuratūroje buvo iš-kelta baudžiamoji byla ir atlik-tas tardymas. Lapkričio 17 d. J. Kazlauskas lavonas buvo ras-tas Neris upėje, Vingio parko rajone. Tardymas nustatė, kad J. Kazlauskas mirė nuo mecha-ninės asfiksijos, prigerdamas vandenį.

Išrašas iš teismo medicininės komisijinės ekspertizės akto: Lavono tyrimo metu nerasta sužalojimų bei žymesnių ligus-tų pakitimų, kurie būtų galėję sukelti Jono Kazlausko mirtį. Mirtis įvyko nuo mechaninės asfiksijos, prigeriant vandenį. Lavono įkitimai rodo, kad J. Kazlauskas mirė maždaug prieš 6 savaites ir tiek pat laiko išbu-vo vandenyje. Kūne nerasta su-žalojimų, būdingų kovai ar savi-gyrai. Lavono tyrimo metu kon-statuota prasidedanti ateroskle-rozė aortoje ir širdies vainiki-nėse arterijose (pirmo laipsnio pirmos stadijos). Kitų ligų ne-rasta. Lavono organuose nuo-dingų cheminių medžiagų ne-rasta".

Netiki tuo nei tie, kurie tai rašė, tai kaip gali patikėti, ku-ris skaitė?

Lietuvių tauta iškentėjo daugiausia

TRENTON, N. J. — The Eve-ning Times laikraštis (XII.4, kurį gavom dėka B. E.) veda-majam "Simas Affair. The Shameful Betrayal" tarp kitko rašo: "Kap. Eustis ir jo įgu-los gal ir negalima laikyti pil-nai atsakingais, kad jie akiai pildė vyresnybės įsakymą, bet Stephen Decatur ir John Paul Jones būtų sulaužę savo kardu-s pirmiau nei paklaustyti, ką jų viršininkai jiems liepė padary-ti". Toliau vedamojo autorius Smith Hempstone sako, kad "jokia kita tauta nėra tiek iš-kentėjusi žiaurumų už savo tau-tines ir krikščioniškas verty-bes" (kaip lietuvių).

NEW YORK. — N. Y. Daily News (XII.4) įdėjo penkis lai-škus (vienas lietuvis Reginos Rūtos), kur viename Fred Fein-gold rašo: "Aš esu liberalas toks, koks tik gali būti, bet taip esu įpykęs dėl lietuvių išdavimo, kad remiu mintį rusų laivą su-grąžinti ir atgauti žmogų, jeigu tas nelaimingasis dar yra gy-vas".

RABAT. — Rumunijos prezi-dentas Ceausescu atvyko pen-kiom dienom į Maroką.

KALENDORIUS

Gruodžio 10 d.: šv. Melkija-das, šv. Valerija, Eidimintas, Ilma.

Gruodžio 11 d.: šv. Damazas, šv. Danisa, Valdis, Dirvonė.

Saulė teka 7:06, leidžias 4:20.

ORAS

Chicagoje ir apylinkėse: oro biuras praneša, kad bus šalčiau, apsiniaukę, į vakarą galimas lietus arba sniegas.

SUGRĮŽIMO KAINA

Šiandien įteikiamos Nobelio premijos Švedijoje. Turėjo būti įteikta premija ir Sovietų Rusijos rašytojui Solženiciniui, tačiau, kaip Chicago dienraščiai rašo, Sov. Rusijoje šiaudžia sunki žiema ir rašytojai spaudžiami, jei jie negarbins partijos, jie pasmerkami. Rašytojas kuria savo žemėje, valdomoje diktatorių ir enkavedistų cenzorių. Ir, anot dienraščių, pralaimi ne rašytojas, bet režimas ir krašto gyventojai. Solženicinas yra likęs namuose pranašas, kovojas už laisvę ir tikrąją literatūrą. Jo knygos prasiveržė pro geležinę uždangą, bet yra tokių, kurie visomis jėgomis veržiasi už geležinės uždangos, kad tik ten pamatytų savo pavarę.

Kaip įvairiai pataikaudami kiti menko kalibro rašytojai veržiasi patekti su savo raštais už geležinės uždangos, liudija ir anglų rašyt. James Oldridge. Jis Sov. Rusijai parašė ir visuose laikraščiuose paskelbė, kad pirmoji Sov. Rusija išsikėlė mėnulį, nes ji išlaipino automata, o amerikiečiai mėnulyje išlaipino tik triukšmą ir aistras. Pataikaujantis rašytojas niekina didžiausius pasaulio istorijai laimėjimus, kad galėtų įsitemti tikrųjų rašytojų neiktotojams ir kaltintojams.

Salia įvairių rublių geidžiančių ir savo rašytojišką garbę parduodančių yra ir tokių, kurie tiki, kad komunizme yra pasaulio išsibėgėjimas, o kita dalis nori sėdėti ant komunizmo ir Kapitalistinės kėdės, tirdami, kad menas yra neutralus. Tačiau menas turi tarnauti komunizmo statybai, kas nuolat ir nuolat primenam.

Atsiranda žmonių, kurie net savo kūrinis suklerpa taip, kad komunistai labiau būtų primtini, kad tik galėtų patekti į kalėjiminę valstybę. Jeigu komunistai perspauzdina iš čia išleistų knygų kai kuriuos gabalus ar net ir visas knygas, jeigu jie paskelbia vertimų, tai kitas reikalas. Dažnai amerikiečiai rašytojai net nežino, kad jų knygos yra išleidžiamos, nes komunistai nepripažįsta jokių su sitarimų. Tačiau daug blogiau, kai autorius nusilenkia partijai, kad ši jo geresnį ar blogesnį arba ir visai varganą kūrinėlį išspausdintų.

Neseniai trejiems metams nutestas sovietinis rašytojas Amalrikas. Savo knygoje, išspausdintoje Vakaruose, "Priverstinė kelionė į Sibirą" rašo, kad jo giminaitis buvo nubaustas penkeriais metais kalėjimo už tai, kad pasiūkė iš realistių Fedejevo ir Solochovo kūrinį. Ir, esą, tas giminaitis buvęs

artimas valdžios sluoksniui. Kada atėjo į valdžią Chruščiovas ir pasmerkę Staliną, Fedejevas nusišovė, nes jis pasiūkė, kaip Chicago dienraščiai rašo, Sov. Rusijoje šiaudžia sunki žiema ir rašytojai spaudžiami, jei jie negarbins partijos, jie pasmerkami. Rašytojas kuria savo žemėje, valdomoje diktatorių ir enkavedistų cenzorių. Ir, anot dienraščių, pralaimi ne rašytojas, bet režimas ir krašto gyventojai. Solženicinas yra likęs namuose pranašas, kovojas už laisvę ir tikrąją literatūrą. Jo knygos prasiveržė pro geležinę uždangą, bet yra tokių, kurie visomis jėgomis veržiasi už geležinės uždangos, kad tik ten pamatytų savo pavarę.

Kiekvienas kūrinys, kuris ten spausdinamas, turi atlikti vieną ar kitą uždavinį. Ir jei jie spausdina lietuvių ar ir kitų laisvajame pasaulyje atsiderusiųjų kūrinius, jie tai nedaro iš meilės mūsų literatūrai. Jeigu kas mano, kad iš meilės, tegu pasiskaito nuteisto Almariko knygą arba tegu atsimesna Solženicino atvejį. Jeigu norėtų diktatorinė valstybė kai kuriuos kūrinius išleisti dėl meilės literatūrai, tai jai nereiktų to daryti, — ji tik galėtų cenzūrai pasakyti, kokios knygos leidžiamos, ir cenzoriai įleis, o laisvieji žmonės jas siūs, nepaisant, kokius muilus bemokėtų, kaip tai yra su siuntiniais. Tada nereiktų jiems patiems spausdinti ir popieriaus Lenino raštams daugiau liktų.

Nobelio premijos laureatai Pasternakas ir Solženicinas liko namuose. Jie liko už geležinės uždangos paniekinti ir spaudžiami, tačiau jų garsas eina per pasaulį, nes tikroji literatūra neužvertinama ir ji nekencia nuolaidžiavimo ir pataikavimo. Tikroji literatūra išeina iš tamsybių, prasiveržia gaivia jėga, ji išlieka spindinti. Didelė yra naktis, bet vienas mažas spindulėlis ją perskrodžia.

Dang yra įvairių pataikūnų Sovietų Rusijoje ir pavergtose Lietuvoje, bet išliko tik tikroji literatūra, nesvarbu, ar ji iš rinktų ir rinktąs eina perrašyta ant popierio skiautelių, ar perduodama iš lūpų į lūpas.

Be abejo, nevienu gali būti miela išvyti savo raštus, bet, anot Ant. Kučio, reikia egziliu išdidumo: "Grįžti su savo kūryba į tautą yra mūsų svajonė. Tačiau mes negalime išduoti savo egziles prasmės. Ateities vizijoje mes matome geresnį pasaulį ir jame laisvą Lietuvą, į kurią grįš mūsų kūriniai".

Perankstyvo sugrįžimo kaina yra gana skaudi ir žeminanti autorių šiaupis ir anapus geležinės uždangos, kadangi norėdamas ten patekti, turi daug atsizadėti ir pažadėti. Iš antros pusės, sutiks viso pasaulio save gerbią kūrėjai, kad vienas Solženicinas, kurio raštai už geležinės uždangos draudžiami, geriau negu šimtas ten savo raštus siunčiančių pataikūnų.

Tik neseniai nuteistas į Sibirą Almarikas liudija, kad turi būti išleisti kiekvienas, juo labiau lietuvis kūrėjas. AL B.

Spaudoj ir gyvenime

KOVOTOJAS DEL MEKSIKOS LAISVES

Tarp didžiųjų Meksikos herojų yra kovotojas dėl Meksikos laisvės kun. Hidalgo. Jo suorganizuotam sukilimui prieš kolonialinę ispanų valdžią Meksikoje nepavykus, jis buvo sušaudytas 1811 m. Tačiau už 10 metų Meksika jau įstengė išsikovoti nepriklausomybę.

Dabar kun. Hidalgo susilaukė naujo pagerbimo — iš spaudos išėjo M. Liebermano knyga apie jį: "Hidalgo. Mexican Revolutionary" (išleido Praeger Publishers, New York. 1970 m. 161 ps., \$5.50). Knyga parašyta kaip istorinė apysaka, taigi beistrinėje formoje, sekant tikrovės įvykius. Veikalas gal neturi aukštos literatūrinės vertės, bet tai vaizdus parodymas to kovotojo dėl laisvės pastangų.

Kun. Hidalgo buvo gimęs 1753 m. Būdamas gabus, pasiekė kolegijos direktoriaus posto. Mėgo skaitybą, versdavo Rasino, Moljero veikalus ir vadovaudavo jų

vaidinimams. Jam krito į širdį prancūzų revoliucijos skelbtos laisvės idėjos, JAV išsilaisvinimas ir todėl, būdamas 57 m. pradėjo išsilaisvinimo kovas Meksikoje, burdamas į karinius būrius indėnus, kreolus, gyvenusius labai sunkiose sąlygose, kolonializatorių ispanų išnaudojamus.

Iš karto jis laimėjo keletą sūduimų. Sutelkė apie 100,000 sukilėlių armiją, tačiau ji buvo neparuota, blogai ginkluota. Reguliari ispanų kariuomenė juos pagaliau išblaškė, o išdaviko karininko pastangomis kun. Hidalgo pateko į nelaisvę ir būdamas 58 metų amžiaus buvo sušaudytas, kaip ir kai kurie kiti laisvės kovotojai.

Hidalgo turėjo savų silpnybių, kurios pavaizduotos ir šiame veikalė. Bet jis yra tapęs Meksikos išsilaisvinimo herojumi ir, pralinkus 10 m. nuo jo tragiškos mirties, Meksika jau pasiekė nepriklausomybę. Hidalgo gyvenimą ir

Iš demonstracijų Chicagoje. Plakatai atskleidžia didįjį išduoto lietuvių Simo Kudirkos išdavimą. Nuotr. A. Gulbinsko

KAIP AMERIKIEČIŲ DIENRAŠTIS KĖLĖ LIETUVIO REIKALĄ

Reportažas iš neoficialiosios pusės stebint

Praėjusią žiemą ir pavasarį laisvuose iš Lietuvos buvo užuominų, kad ir dabar Lietuvoje atsirastų ne vienas naujas čekų Palachas, jei jo mirtis sukrestų pasaulį, jei jo auka iš naujo pajudintų Lietuvos laisvės bylą. Bet netikėtu sutapimu lietuviškojo Palacho vaidmeniui suvaidinti, jam visai nesuėmus juo būti, Aukščiausias pasirinko lietuvių jūrininką, Sovietų Rusijos žvejų laivo radistą Simą Kudirką. Ar jis šiandien dar gyvas ar dar tebekankinamas sovietinio saugumo rūsiuose, mes nežinome. Bet, kaip ten bebūtų, jo likimas dar skaudesnis, negu čeko studento Palachos. Anu gynybė ugnis greit prarijo, tuo tarpu Simas Kudirka jau užtektinai kančių pergyveno visiemis laisvę garantuojančios Amerikos laive. O kas darėsi toliau...

Kaip apie jaudinančią įvykių Civic aikštėje Chicagoje kalbėjau su gyvuoju liudininku R. Brieze latviškai, jo veide mačiau skausmo šešėlius, įrežtus ano skaudaus momento Vigilant laive. Ir "Sun-Times" reporteris James Campbell, aprašydamas lietuvių demonstracijas Civic aikštėje, visam reportažui pamušalu pasirinko jaudinančius latvio žodžius: "Sun-ku kalbėti, kada ašaros visų akyse. Bet aš pats pasiryžau atverti pilną to liūdno įvykio istoriją visam pasauliui..."

kovas beistrinėje formoje, bet sekant tikrovę, vaizdžiai perteikia šis veikalas. J. Pr.

Praėjusią vasarą vieną šeštadienio vakarą, grįždamas iš darbo, sustojau Jaunimo centre. Kaip kiekvieną vakarą, taip ir minėtajį turėjau rankose naująsias "Sun-Times" dienraščio laidą. Bet vienas vidurinėsios kartos lietuvis inteligentas mane užpuolė, kaip aš drįstų nešiotis ir skaityti prokomunistinį dienraštį. Aš gi teatsakiau, kad tai dienraštis, kovojąs už kiekvieno žmogaus pilnutinę laisvę. Reikalui atėjus jis visada pasako ir už Lietuvos laisvę. Kai gruodžio 2 d. vakare Archer autobuse susitikau L.B. Chicagos apyg. pirm. J. Jasaitį, ir jam parodžiau naująsias ryt-dienos dienraščio laidą, kur yra antrasis iš eilės vedamasis Simo Kudirkos (tada jis dar buvo vadinamas Gruzde, tik kitos dienos dienraščio "Daily News" 3 val. laida atskleidė tikrąjį Kudirkos pavardę 1 pusl.) reikalui ir taip pat du laiškus, J. Jasaitis tuoj patstebėjo, kad ankstyvesnė to dienraščio laidoje jis kaip tik suradęs paskelbtą vieną iš svarbiausių faktų, dėl kurio bus galima kankintis prie už amerikiečių pareigūnų, kurių įsakymu S. Kudirka buvo išduotas rusams. Tai, va, ką darė ir daro tariamasis "prokomunistinis" dienraštis...

Sako, kad Simo Kudirkos nelaimė pirmasis iškėlė "Chicago Tribune" dienraštis. Esą pradžioje Marshall Fielde leidžiami Chicagos dienraščiai tylėjo. Bet faktai rodo, kad jų tylą, jei tokia ir

buvo, tęsėsi labai trumpai. Gruodžio 2 d., po dienos poilsio nuvykęs į darbą, abiejuose Marshall Fielde leidžiamuose laikraščiuose — "Sun-Times" ir "Daily News" — radau stiprius vedamuosius pasisakančius prieš Kudirkos išdavimą rusams, taip pat Ameriką smarkiai išjuokiančias karikatūras, skaitytojų laiškus.

Tuo tarpu linotipų skyriaus viršininko Jerry Berman įsakymas man pereiiti prie vedamųjų mašinų. Retai kada prie jos tenka prieiti. Kame gi reikalas? — kiek nustembu. O gi kompiuterio gerokai sujauktas antrasis editorialas, ginąs lietuvių jūrininką. Todėl ir pašaukė lietuvių linotipistą jį ištaisyti, kad pavardė nebūtų ištaisyta, nors nuo sujaukto rankraščio teksto linotipininkui nevalia nukrypti. Taip rytojau dieną "Sun-Times" atspausdino antrąjį editorialą mūsų reikalui, jau žymiai stipresnį už pirmąjį, o sekmadienį, gruodžio 6 d., tretįjį.

Atsimenu, kaip vienam operos baliuje B Pakšto saleje kėlėm taurės už "Sun-Times" vedamųjų redaktorių R. Keinėdį ir jo žmogų ir jiems giedojom ilgiasius metus. Kai kas pasipiktino, kam mes taip garbinam amerikiečių redaktorių. Šiomis dienomis, o taip pat ir anksčiau ne kartą matėm ir matom, kokį draugą mes turim red. Keinėdį ir kitų į jį panašių asmenyse.

Tarp tų žmonių, kurių darbotvieteje ilgai nepamiršiu, yra Ken-

nedų redaguojamų puslapių metronpažas Elmer Driska, savo laiku buvęs dainininkas, senas spausdintininkas. Kiekvieną kartą, kai vedamųjų puslapyje yra koks laiškas apie Lietuvą ir lietuvius ar vedamasis, jis, vos sulaužęs puslapį, tuojau puslapio nuospaudą paduoda Vyt. Kasniūni ar man, kad mes iš anksto galėtumėm informuoti savųjų dienraščių redakcijas ar radijo valandėles. O šiomis dienomis Elmer Driskos dėka tokių puslapių tenka gauti nemažai, nes visa amerikiečių di-džioji spauda yra sujudinta lietuviškojo Palacho.

Apie "Daily News" redakcijos džentelmenus, kurie Simo Kudirkos reikalą kėlė vėliausiose laidoose, pirmuosiuose puslapiuose, dar kada nors prie progos teks parašyti. Tik noriu priminti, kad mūsų didieji dienraščiai paroje turi po 5 laidas ir kartais tiek pat "replata". Todėl, vieną laidą pamatė, nespėskime, kad apie mus rašo pirmuose puslapiuose ir kas toliau nukiša.

Praėjusį šeštadienį po demonstracijų Civic aikštėje kažkaip ir darbas nesisekė. Tiek daug įvykių, nuotaika skaudi, bet taip pat ir garbė, kad Simo Kudirkos tragedija taip sujungė visus lietuvius, kad esenose dalyvavo ir plakatus nešė visų kartų lietuviai. Ejo ir nešė plakatus visi, nieko nebudami. Net ir dalis tų, kurie praėjusią vasarą buvo Lietuvoje. Visi jie vieningai pasirodė esą tos pačios laisvę siekiančios lietuvių tautos vaikai.

Pirmoji "Sun-Times" sekmdienio laida išeina 2 val. p.p. Storo dienraščio 4 psl. per visą puslapį antraštė "Witness tells Lithuanians here of defector's plea for help". Pasiėmęs dienraštį, nueinu pietauti į garsią, bet pigią Billy Got užėgą, kur renkasi spausdintininkai, reporteriai ir dalis redaktorių. Visi seka televizija, nes rodomos Bears ir Minnesotos Vikings futbolu rungtynės. O aš, įsikniaubęs į "Sun-Times" 4 puslapį, skaitau įautrą ką tik įvykusios lietuvių demonstracijos aprašymą. Skaitau labai atidžiai ir susikaupęs. Tuo tarpu kaimynas sako: — Kas tavę taip domina laikraštys? Juk futbolo rungtynės svarbiau už kokius ten aprašymus.

— Esu lietuvis, o štai mūsų demonstracijos aprašymas jau spausdinamas. Todėl ir be galu susidomėjau.

— Ar randi klaidų? — klausia kaimynas.

Dabar pamatau, kad ir mano kaimyno esama vieno iš "Sun-Times" reporterių. Pasakau jam vieną starnbią klaidą, kad įvykio liudininkas R. Brieze yra ne lietuvis, kaip rašoma "Sun-Times", bet latvis. Ir taip pat, kad demonstracijoje dalyvavo ne 2,000 žmonių, kaip rašoma dienraštyje, bet

mažiausia 3-4000, nes taip informavo miesto policija.

Mano nustebimui, reporteris palieka televiziją ir karštas futbolo rungtynes ir vedasi į "Sun-Times" rūmus pas reporterį J. Campbell atitaisyti esamų klaidų.

R. Briezes tautybę tuojau be žodžių atitaisė, bet dėl dalyvių skaičiaus teko ginčytis. Kiek jų skelbė vėliausiose laidoose, taip ir nesužinojau, nes tuo metu, kai mes buvom, jis dar ilginio savo reportažą vėlesnėms laidoms. Vėlavo ir nuotrų patarymas, nes klišografi buvo užimti vyks-tančių visos eilės sporto rungtynių vaizdų pervedimų į dienraščių puslapius. Sporto skyrius skaito šimtai tūkstančių skaitytojų ir dienraštis vien bizonio sumetimais turi jų norus pirmoje eilėje patenkinti. Bet nebuvo nuskriausti ir lietuviai: jų demonstracijai vaizdai jau tilpo "Sun-Times" dienraščio dviejų žvaigždžių laidoje. O vakare demonstraciją vaizdus jau matėme visose televizijos kanaluose.

Pabaigai telieka vėl prisiminti vieno iš garsiausių šio krašto futbolistų — Johnny Unitas — žodžius, kuriuos jis įrašė savo telegramoje: "Kovos yra laimimos ir pralaimimos, bet galutinis rezultatas pasako, kas buvo teisus kovą vedant..."

VI. Rmjs.

MOTERYS GERI ŽANDARAI

Graikų vyriausybė nutatė, kad iki šiol graikų policijoje tarnavusios 45 moterys labai gerai ėjo joms uždėtas pareigas. Numatoma daugiau moterų priimti į policiją ir net žandarmerijos tarnybą. Sakoma, jei jos geros policininkės, tai žandarės būsiančios dar geresnės. Moterys į žandarų tarnybą jau registruojamos. Jos turi būti 18-23 metų amžiaus ir penkių pėdų su penkiais coliais ūgio. KL.

Bryce Harlow prez. Nixonas nori paskirti krašto respublikonų pirmininku, bet Harlow noris grįžti į savo bendrovę Proctor and Gambel.

RAUDONŲJŲ STOVYKLOSE

KUN. J. HERMANOVIC, MIC

Išvertė kun. K. A. Matulaitis, MIC

28

Gerai! Jau atėjo pas mus. Nurinstam, kad greičiau pasibaigtų vargai. Ir kai suskaičiuotieji pirmoje užvaroje emė laisviai judintis, staiga pasigirdo lūžis ir laukinis riksmas. Guolių paramos neatlaikė ir visu svoriu prispaudė buvusius po jais. Dieve, kas ten darėsi! Buvo tai siaubinga nelaimė, tamsos apspunkinta. Nei tie, kurie su guoliais nukrito iš viršaus neturėjo kur atsistoti, nei prisilėgtieji iš po guolių išlįsti. Sunku yra klausytis žmonių šauksmo, negalint nieku jiemis padėti, kai baimė širdį spaudžia.

O mūsų prievaizdas nei pajudėjo, nei nepažvelgė. Tik ramiai lempute šviečia mūsų pertvargi ir stropiai skaito veidus. O anie jam nerūpi. Juos suskaitė ir užrašė... Net jiems nepašvietė savo lempute. Į žmonių nelaimė atsuko kuprą.

Negalėdami ką daugiau padaryti, nes nei komentantas, nei kas kitas iš palydovų net nepažvelgė iš savo patalpos, pirmos užtvaros vyrų turi patys susitvarkyti. Ju dalis palypėjo ant grotų, kad kiek nors laisvos vietos atsirastų. Tada nulipo vyrų nuo guolių ir ištraukė iš po jų prisilėgtuosius, o po to ir jų ryšulius, pasukū lygiai sudėjo grindyse sulaužytus guolius ir emė rengtis miegoti.

Kai prievaizdas švietė ir mus skaitė, tarp jų pasidarė siaurintis tarpas ir aš į jį įsmukau, išsitiesiau ant grindų, atsisėdau laimingas ir užmigau, it vėžys po alksnio šaknim. Miegojau, nors ratai drebo, girgždėjo ir dundėjo, o mūsų vagonas vartėsi kaip karštinėje, mes gi daužmės galvomis vienas į kitą. Ir nors nuolatos pabudavome, išmiegojome visą naktį.

Atvykome į vietą. Sužinojome, kad mus atgabeno į Taišetą, į centralinę persiunciamųjų stovyklą nr. 215-025 arba sutrumpintai — 0,25, prie Transibiro geležinkelio bėgių. Iš Taišeto vedė naują geležinkelio šaką Brack-Zajarsk, kurią nuo čia turėjo vesti tolyn, apskant iš siaurės Baikala, pasiekiant Leną, lagerį Taišet, Brack, Zajarsk. Čia buvo daugiau pusės šimto stovyklų, jos sudarė Ozer-Lag ežero stovyklų grupę. Paskui pasistūmėjo į rytus toji stovyklų eilė net už Angaros upės. Tas stovyklų dalinis vadinos ANGAR-Lag.

Taigi čia pradėdame sėdėti savo "25" metus, kurie mums turėtų pasibaigti 1974 m.

TAIŠET

Taišeto stovykla buvo padaryta stambiam ūkyje. Nenuostabu, kad laikinieji trobesiai visai netiko butams. Skubiai perdirbo tvartus ir juose patalpino belaisvius. Pirmesnieji gyventojai paliko čia aibes blakių ir pelių. Sienos drėgnos, krosnys rūksta, grindys ban-guoja, kaip ežero vilnys.

Pastatai taip blogi, kad net stovyklos valdžia pripažino, jog jie taisytini, bet siaučiant smarkiems šalčiams, pataisymai atidedami.

Pastatams taisyti dar nepaskyrė darbininkų ir neparuošė medžiagos. Atrodytu, it nori perstatyti visą stovyklą, o barakuose neišvaizduojamai ankšta.

Pirmiau mus suvarė, kai jau visos patalpos buvo užimtos. Sulūkėme į juos, kaip paklydusius bitės liet-

gą dieną. Išspraudė mus į kalbų miršrainę, į kietą minią. Tikrai reikėjo daug gudrumo, kad minioje nepažūtum. Tokioje žmonių daugybėje tvarka yra daug blogesnė negu Citoje. Čia pilna visokių spalvų žmonių, įvairių tautų, užsiėmimų, būdo, skirtingo amžiaus, sveikatos ir kul-tūros. Visi jie pasmerkti ilgiems metams kalėti, yra neramūs, nesitikėdami geresnio rytojau.

Minioje lengviau yra pastebimi kraštutinumai: slankioja pasenę palieję invalida, siaučia įkyrūs landūs nevykėliai, nekviesti įsibrovėliai. Kas žmogus, vis nauja tauta.

Didesnius būrius sudaro ukrainiečiai iš Voluinės, Kubanės kazakai, vokiečiai, japonai, paimti nelaisvėn. Nemažai yra armėnų, estų, totorių. Visi jie stengiasi baigti nelaisvę, saugoja savo guolį ir dienos maisto davinį. Susibara ir susitaiko, erzinaisi ir kenčia, keikia ir meldžiasi. O rūko beveik visi, jei tik gaus kur nors nučiupti tabako žiupsnį bei laikraščio kampą. Rūkalai arčiau sujungia svetimus žmones, dažnai sau priešingus, negu idėjos ar reikalų bendrumas. Užtat nerūkan-tieji kenčia nuo pragariškų dūmų. Kai pasibaigia tabakas, rūkantieji labai kankinasi, o kad gautų bent sau-gia dvokiančios žolės, "dūmais paleidžia" savo duonos ir cukraus davinį.

Degtukų dėžutė tarnauja kaip matas tabakui su-lygti ir kaip pinigai. Tarp rūkančių galima rasti nuostabiai mokačių taupyt, paslaugių vyrų, švelnių ir duos-nių. Argi čia nėra tikroji artimo meilė, kai japonas duoda rusui užtraukti dūmą, ar kai vokiečiai atiduoda žydai paskutinį degtuką, kai ukrainietis pasidalina su kitu nuorūka ar kai slovakas išpila tabako trupinius vengriui į popierio skiautėlę? Ir kai pasaulinis karas iš skiria tautas, tai sovietinis kalėjimas padaro jas bitūliais ir išlygina visuomeninius skirtumus.

(Bus daugiau)

MODERNUSIS ŠOKIS

Grudžio 12 d. Jaunimo centre per Bernardo Brazdžionio pozicijos vakarą matysime jauną lietuvių modernaus šokio kūrėją Jagną Stangerbergaitę, pirmą kartą pasirodantią lietuviuose. Jagna Stangerbergaitė gimė Lietuvoje, lankė Sv. Antano mokyklą, Cicero, ir baigė Putnam Catholic Academy gyvendama Nekalto Prasidėjimo seselių vedame mergaičių bendrabutyje Putname. Baigė filosofiją bakauro laipsniu Chicago Lojolos universitete. Pradėjus universitetą lankyti susidomėjo šokiu — baletu. Įgijus pagrindą klasikiniam baletui, ji įstojo į Frances Allis modernaus šokio studiją Chicagoje. Čia po kelių metų giliniamosi moderniam šokyje, tuo pačiu metu ruošiant magistro laipsnį filosofijoje, ji pilnai užsiėmė šokiu, nutraukdama filosofijos studijas universitete. Nuo to laiko, Jagna Stangerbergaitė jau buvo pakviesta ir sėkmingai su savo kūryba pasirodė su Chicago Synthetic Theater, dėstė modernų šokį Immaculate Heart of Mary gimnazijoje ir Allison Theater Dance Center. Šiuo metu ji dirba su Brelford Contemporary Dance Company, duoda pamokas Jimmy Payne School of Dance ir Frances Allis School of Dance Chicagoje.

Pasikalbėjimas su Jagna Stangerbergaitė

— Kodėl pasirinkote šokį savo profesija, ir ypatingai kodėl modernų?

— Šokis yra visuotinė meno forma, ta prasme, kad palyginus su dailė, šokis negali būti atsieta nuo jo kūrėjo. Šokis yra betarpiškas. Dėl to šokis panašus į gyvenimą ir keičiasi su gyvenimu. Pavyzdžiui, Rembrandto paveikslai negali mums reikšti tą patį, ką jie reiškė jo laiko gyventojams. Žmonės dabar kitokie negu anuomet. Bet šokėjos menas, mano menas, keičiasi su manimi, su mano gyvenimu, ir keisis su manim tol, kol aš būsiu gyva jam duoti vis naują gyvybę. Tuo tarpu dailininkas nutapęs paveikslą nustoja to paveikslą kontroliuoti.

— Bet paprastai, manyčiau, kūrėjas nori ką nors po savęs palikti?

— Tiesa, šokyje nėra paminklų. Jo negalima palikti ateinančioms kartoms. Jo formos gali būti perduodamos iš vieno šokėjo kitam, bet jo savitumas miršta su jo kūryba.

— Kuo skiriasi modernus šokis nuo klasikinio?

— Klasikinio baletu idealioji forma yra virš-žmogiška; modernio šokio — žmoniška. Klasikiniam baletui yra griežtai nustatytos formos ir idealas reikalauja nugalėti žmoniškumą kūno apribojimus. Modernaus šokio "idealas" yra pilnas, normalus žmogus. Klasikiniam baletui, fantazija yra idealas ir siekiamasis tikslas; o moderniam šokyje — realizmas. Tačiau paskutiniuoju metu kuriamasis baletas šiuo atžvilgiu pradeda panašėti į modernų šokį, bet todėl, kalbėdama apie klasikinį baletą, neįtraukiu dabar kuriamojo baletu. Baletas siekia peržengti žmoniškumą, modernus šokis jį pabrėžia. Bet, žinoma, ir čia kaip visur yra išimčių.

— Ar tai reiškia, kad geras modernaus šokio kūrinys nebūtinai reikalauja to paties lankstumo ir technikos kaip baletas?

— Taip.

— Moderniam šokyje yra mažiau disciplinos?

— Ne. Čia randama kitokia disciplina. Judesio kontrolė yra tiek pat griežta kiek ir klasikiniam baletui bet modernaus šokio technika kitaip šokėją veikia negu baletas. Pavyzdžiui, daugumoje, bet žinoma ir čia yra išimčių, klasikiniam baletui kojos laikytena yra pasukta į šonus (turnout), o moderniam šokyje pasukta laikytena vartojama tiek pat dažnai kiek ir nepasukta (turned in). Tai yra, moderniam šokyje, iškreipta kojos pozicija — pasuktoji klasikinio baletu kojos laiky-

tena — yra lygiai tiek priimtina kiek ir natūralioji, nepasuktoji laikytena.

— Tai reiškia, kad šokėjas su neišvystyta baletu technika gali gerai išpildyti modernų šokį?

— Taip, jeigu jo modernaus šokio technika gera.

— Kokia tai būtų, "gera modernaus šokio technika"?

— Tai sunkus klausimas. Technika keičiasi pagal mokytoją. Bet pati būdama mokytoja, sakėčiau, kad gera šokio technika yra tokia, kuri šokėjui duoda didžiausią judesio laisvę. Todėl, šokėjas su geru klasikinio pagrindu, bet be modernaus šokio technikos, negalėtų gerai išpildyti modernaus šokio. Jis nemokės judėti modernaus šokio formomis. Balerina turi savo šokiui būdingą laikyseną (pav., kojos, pečiai) kurią ir modernaus šokėjas turi turėti, bet modernus šokėjas turi taip pat galėti tai laikysenai priešpriešingai judėti.

— Ar galima suprasti, kad geram moderniam šokėjui reikia turėti netik modernų technikos pagrindą, bet ir klasikinį?

— Taip, tiesa. Ir todėl modernus šokis kitaip traktuojamas ir vertinamas negu klasikinis. Modernaus šokio negali būti nei teisingo nei neteisingo — tik geras ar blogas.

— Jūs esat sakiusi, kad jūsų šokis nėra "išraiškos šokis"?

— Esu. Nes "išraiškos šokis" man yra negyva sąvoka. Prieš 50 metų Isadora Duncan šoko "išraiškos šokį". "Išraiškos šokis" man reiškia, kad šokiu yra išreikiama muzika. Tokiu būdu šokėjas save subordinauja muzikai. Bet su šokiu galima daug daugiau padaryti. Galima pasirinkti nuotaiką, mintį, ar temą, vietos muzikos ir juos išreikšti, vėliau paies-

Šokėja Jagna Stangerbergaitė

kant muzikos, kuri jau sukurtą šokį paryškintų ar jam pritarė. Galima muziką pasirinkti ne dėl muziką, yra grynai lyriškas kaip tema, o kaip partneris ir i nuotaikos šokis. Šis šokis ilgai kūj reaguoti: prieš ją šokti, su ja kovoti, ją mylėti — panašiai kaip pradėjau kurti pagal Bacho muziką, bet vėliau jį pritaikiau prie Vivaldi. Galima būtų sakyti, kad pradžioje muzika šokį iššaukė, o paskui šokis pasirinko kitą muziką. Šokyje "Sandaru", pagal Bartoko muziką, pati muzika iššaukė šokį.

— Jūs minėjote, kad "Atstumi" — Vienne iš tų šokių, "Atstumi", pirmą atsirado choreografija, tai yra, pats šokis, tada suradau muziką (Ernest Bloch) ir paskui truputį šokį pakeičiau pritaikyti jį prie muzikos. Šį šokį dueta, atlieku su Judith Heiss, tai

KETURIŲ JĖZUITŲ 25 METŲ KUNIGYSTĖS SUKAKTIS

Daugumas lietuvių jėzuitų išeivijoje atsirado dar prieš II pasaulinį karą, kada jie vyko į įvairius Europos kraštus studijuoti. Pasibaigus karui ir rušiams antrą kartą užėmus Lietuvą, Sv. Tėvas ir jėzuitų generolas jiems skyrė darbuotis su lietuviams, kurie atsirado išeivijoje po II pas. karą ar kurie seniau buvo palikę savo tėvynę. Šis jaunų jėzuitų būrelis pradėjo kurtis Chicagoje 1948 m., Montrealyje, Kanadoje 1950 m., Montevideo, Urugvajuje, 1951 m., ir Sao Pauloje, Brazilijoje, 1955 m. Keletas jėzuitų įsijungė į darbą universitetuose. Šiemet keturi iš pokario metais įsventintų lietuvių jėzuitų savo kunigystės sidabrinį jubiliejų: Juozas Aranauskas, Vaclovas Gutauskas, Pranas Liūma ir Kazimieras Pečkys.

Chicagoje ši sukaktis buvo paminėta gruodžio 3 d. Trys iš jubiliatų koncertavo šv. Mišias su kitais jėzuitų nariais, dėkodami Dievui už globą ir palaimą per šiuos metus. Lietuvių jėzuitų provincijolas kun. Gediminas Kijauskas pamokslė priminė šios šventės žiaungumą, kuriuo visi dalinamės. Jis išskėlė labai savitas sąlygas, kuriose kunigui tenka darbuotis išeivijoje. Daugeliu atvejų šios sąlygos prilygsta misijoms: nauja kalba, kultūra, papročiai. Dirbame taip pat svečioj šaly su vilnimi, kad pavergtą tėvynę kelsis. Tokiose aplinkybėse išlikti veikliais Kristaus evangelijos nešėjais mums patiems reikia dėti daug pastangų. Reikia tikėjimo ir nepalaužiamos vil-

ties, kad tai būtų įmanoma atsiekti. Pagaliau reikia meilės, kuri nebijo aukoti ir savo gyvybę už savo prietelius. Pasaulis šiandien yra išsilgęs Kristaus gerosios naujienos. Modernusis žmogus ypatingai laukia paties Kristaus ir jo dovanų, nors sąmoningai jis gal to ir nepasako. Mūsų laikų pasaulis laukia Kristaus karalystės, kuri jį įprasmintų ir pašventintų. Kiekvieno įnašas Kristaus karalystės statyme yra reikšmingas ir svarbus. Yra būtina, kad šiame darbe Kristaus darbuotojus vieną su kitu jungtų Jo meilė.

Kun. Juozas Aranauskas į jėzuitus įstojo 1934 metų vasarą. Naujokyną atliko Pagryžuvyje. Vėliau studijavo užsieny. Filosofijos mokėsi Prahoje, Čekoslovakijoje. Karo audrosms siaučiant, nacių buvo uždarytas j kalėjimą, kur išbuvo pusmetį metų. Vienu metu iš kalėjimo pabėgo keletas rusų kalinių. Kaip atsakymą tam įvykiui, naciai paėmė tris kalinius susaudyti, tarp jų ir J. Aranauską. Tik ypatinga Dievo apvaizda jis išliko gyvas. Savo studijas J. Aranauskas toliau tęsė Louvaino universitete, Belgijoje, ir Paray-le-Monial, Prancūzijoje. Kunigu buvo įsventintas 1945 birželio 29 d. Prahoje. Po studijų dirbo Belgijoje 1947-52 metais kaip lietuvių kapelionas. Ten redagavo "Gimtąją Šalį" ir buvo Lietuvių bendruomenės pirmininkas. Atvykęs į Ameriką, Chicagoje administravo

mus" šoksite su Judith Heiss. Ar jūs ir daugiau kūrinių su ja atliekate?

— Judith Heiss ir aš dirbame toje pačioje Frances Allis studijoje. Ji yra aktorė, studijuojanti šokį, aš gi esu pamėgęs choreografiją. Šiuo metu mes ieškome būdų šokį išryškinti per dramą ir dramą, vaidybą, papildyti per šokį. Paskutiniuoju metu mes gana dažnai kartu pasirodome.

— Kokie jūsų planai ateičiai? Labai mėgstu mokyti šokį. Bet taip pat man labai svarbu kurti ir su savo kūriniams pasirodyti. Savo pagrindinė role skaitau kūrėjos — choreografės. Galbūt, kadangi čia kūryba rišasi su mokyimu. Labiausiai, manyčiau, man patinka solo šokiai o antrojo vietos duetai. Solo šokyje yra galybės galimybių — šokis yra pradinė išraiškos forma; solo — jos pagrindas — pradžia. Esu pamėgęs nesudėtingumą, o kuo daugiau šokėju, juo sudėtingiau.

Aldona Zailskaitė

Minint 25 metų kunigystės jubiliejų, koncertuoja šv. Mišias lietuvių jėzuitų koplyčioje. Iš k. į d. kun. Kubilius, SJ, kun. J. Vaišnys, SJ, kun. K. Pečkys, SJ, kun. V. Gutauskas, SJ, J. Aranauskas, SJ ir G. Kijauskas, SJ. Nuotr. V. Kauliaus

"Zvaigždė". Montrealyje ėjo vikaro pareigas Aušros Vartų parapijoje. Nuo 1964 metų Chicago lietuvių jėzuitų namuose su dideliu pasišventimu tvarko ūkio ir kitus namų reikalus.

Kun. Vaclovas Gutauskas pas jėzuitus įstojo 1935 m. ir naujokyną atliko Pagryžuvyje. Prieš II pas. karą išvyko į Italiją. Gallarate, šiaurės Italijoje, studijavo filosofiją. Romoje mokėsi teologijos. Ten pat buvo įsventintas kunigu 1945 liepos 21 d. Po to dar dvejus metus gilinoti teologiją — vienerius Romoj, kitus Koelne, Vokietijoje. Užbaigęs mokslus, su dideliu pasišventimu važinėjo Vokietijoje po įvairias lietuvių kolonijas, vesdamas misijas ir rekolokacijos gimnazijų bei universitetų studentams. Jo pasišventimas šioje srityje laimėjo keletą pasaulinių lietuviams jėzuitams, gal ir kitiems. Į JAV-bes atvyko 1951 m. Čia taip pat gy-

vai reikišė lietuvių parapijose kaip misijonierius.

Kun. V. Gutauskas ypatingai daug padėjo lietuviams jėzuitams įsikūrimo metais. Jei šiandien Chicago ir kitų vietovių lietuvių džiaugiasi Jaunimo centru ir ten įrengtomis patalpomis, tai didele dalimi visa tai pasidarė įmanoma tik dėl kun. Gutausko didelio pasišventimo. Savaimė suprantama, visi tie geradarai, kurie pakluso kun. Gutausko kvietimo prisidėti prie tokio centro kūrimo, taip pat tapo ir to centro statytojais. Labai sunku būtų įsivaizduoti ir tolimesnis Jaunimo centro prastę be kun. Gutausko nuosirdaus atsidavimo raginti mūsų tautiečius, kad jie prisidėtų ne tik prie mūsų iškilimo, bet ir prie galutinio įrengimo šiu

naujų patalpų. Chicago visuo- menė, ypač jaunimas, labai laukia tų patalpų. Kun. Gutauskas tad pasidaro čia tylių ir ramiu mūsų visuomenės veikėju, kuris savo darbu įgalina kitus išreikšti save, savo talentus, kuris ypač jaunimui padeda suaugti su lietuvių tauta, jos kultūra, jos dvasiniais laimėjimais. Savo laiku kun. Gutauskas yra mėgęs ir plunksną. Jis rašė "Naujamam gyvenimui" (Vokietijoje), "Zvaigždė", "Laiškam Lietuviam". Būdamas JAV-ese parašė knygutę "Kas žiūri ir nemato" (1952 m.).

Kun. Pranas Liūma atvažiavo į naujokyną sulaukęs 18 metų. Jėzuitai jam buvo pažįstami. Jo brolis buvo jėzuitas (šiuo metu profesoriauja Romoje). Jis pats lankė Kauno jėzuitų gimnaziją, kurią baigė 1937 m. Tolimesnes savo studijas kaip jėzuitas jis tęsė Olandijoje. Kunigu įsventintas 1945 m. rugpjūčio 22 d. Vėliau Liūma atvyko į JAV-bes ir Bostono kolegijoje bei St. Louis universitete studijavo fiziką, įsigydamas daktaro laipsnį iš fizikos. Jau septyniolikti metai, kai jis dėsto fiziką Bostono kolegijoje. Jo klase yra buvęs ir ne vienas lietuvis studentas.

Kun. Kazimieras Pečkys gimė Ostrove, Rusijoje, 1918 m. Lankydamas Kybartuose gimnaziją 1929-37 m., jis pasirodė kaip geras sportininkas, vertingas futbolo žaidėjas. Baigęs gimnaziją, jis tuoj išvyko pas jėzuitus. Atlikęs naujokyną Lietuvoje, išvažiavo į Olandiją, kur Nijmegenne studijavo filosofiją. Olandų jėzuitų kolegijoje Maastrichte mokėsi teologijos. Kartu su kun. P. Liūma buvo įsventintas kunigu. Po šventinimų dar tęsė teologijos ir asketikos studijas. Baigęs mokslus, Groningeno kolegijoje ėjo prefekto pareigas. 1949 m. persikėlė į Paryžių, kur buvo Lietuvių katalikų misijos direktoriumi iki 1952 metų. Atsivokinęs su Paryžiumi, kun. Pečkys visą šį savo laiką praleido tarp Mont-

(Nukeita) 7 puslapyje

KALĖDINĖS KORTELĖS Christmas Cards

"Drauge" jau galima gauti kalėdinių kortelių.

RINKINYS Nr. 1

Įvairūs gražūs religiniai Kalėdų vaizdai su lietuviškais sveikinimo tekstais. Dėžutėje yra 15 kortelių. Kaina \$1.00.

RINKINYS Nr. 2

Įvairūs religiniai Kalėdų vaizdai su angliškais sveikinimų tekstais. Kaina \$1.00.

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629

TRYŠ ŠEIMOS GENERACIJOS APTARNAUJA MŪSŲ KLIENTUS!

ILGAI IŠLIEKANTI IR ATMINTINA DOVANA KALĖDOM ENCYCLOPEDIA LITUANICA

361 W. BROADWAY, So. Boston, MASS. 02127. TEL.: (617) 268-7730, VAKARE — 282-2759

tee-off on birth defects with ARNOLD PALMER

give to the March of Dimes

BESILINKSMINDAMI PAREME LIETUVIŲ NAMUS

Lietuvių namų draugijos ir Dariaus — Girėno klubo bendras metinis balius lapkričio 28 d. praejo linksmoje, geroje nuotaikoje ir kas svarbiausia, geru finansiniu parėmimu L. namams išlaikyti. Be pelno iš paties banketo, buvo gautos iš namų rėmėjų dar 26 šimtinės.

Nepakanka įsigyti nuosavus namus, juos reikia tvarkyti, prižiūrėti ir išlaikyti. Daug lėšų buvo sudėta po nupirkimo į namų pertvarkymą, o dabar į apylinkės namų supirkimą, jų nugriovimą ir automobilių aikščių statymą. Namus perkant apie automobilių aikštes tada būtų buvę net nedrašu ir užsiminti, dabar automobilių aikštes yra būtinybė.

Dabartinius Lietuvių namus čekai lietuviams per L. bendruomenę buvo pasiūlę pirkti jau 19-59 metais už 75,000 dol. Derybos iširo. Vėliau Dariaus — Girėno klubo vyrai vėl parodė dėmesio tiems namams. Ir nepaisant, kad čekai tuo tarpu buvo tuos namus gerokai aptvarkę: uždėjo naują stogą ir seną anglinį šildymą perdirbo į modernią gazo šildymo sistemą, bet po atkaklių derybų ir, čekams norint rimtai tuos namus perduoti, namai buvo nupirkti už 45,000 dol. Namų pirkimo sutartis, už šį labai gerą pirkinį, buvo pasirašyta 19-62 m. rugpjūčio 7 d. ir spalio 4 d. lietuviai namus perėmė iš čekų.

Dėl įvairių šios valstijos įstatymų reikalavimų, steigiant L. namuose svetainę, buvo įsteigta dar viena organizacija — Lietuvių namų draugija. Tuoj prasidėjo ir naujo savininko rūpesčiai. Reikėjo namus išvalyti, bent pradžia nupirkti 300 kėdžių ir visokių smulkesnių ir stambesnių darbų kuriuos atliko talkininkai be jokio atlyginimo. Bet buvo ir išlaidų. Grindys buvo tokioje padėtyje, jog galėjai ne tik koją susilaužyti, bet ir sprandą nusiskuti. Todėl vienur grindys buvo atnaujintos, o kitur ištais naujos sudėtos. Visos patalpos buvo atnaujintos, perdažytos, atremontuotos. Šeimininkams nerimaujant buvo sutvarkytos virtuvės, indų plovimas ir pan. Didžiųjų salių sujungimą suglaudžiama senele apūpinus, ir jas sujungus jau galima prie stalų susodinti apie 400 svečių. Kur dar įvairios "smulkesnės" k.a. užuolaidos, kilimai, nauji stalai ir kiti baldai, indai ir t.t.

Todėl ir po aštuonių metų detroitiečių entuziasmas savo namams nėra kritęs. Tai rodo tos šimtinės, kurios plaukė per visą vasarą ir rudenį L. namų reikalams. Ypatinai dabar kada vis plečiamos automobilių aikštės. Čia norėčiau paminėti tuos namų rėmėjus, kurie atvykdami į Lietuvių namų banketą nepamir-

šo pasiminti šimtinės ir įteikti pirm. dr. Vytautui Milerui. Dvi šimtinės įteikė Ona ir Juozas Briedžiai ir tuo savo įnašu L. namams pakėlė iki 700 dol. Penktą šimtinę įnešė Bronė ir Vladas Seleniai, po ketvirtą šimtinę — Mykolas Vitkus, Stasė ir Vacys Urbonai, stovybinių medžiagų sandėlio savininkai broliai Alkevičiai, trečią šimtinę — dr. Bruno Burgess, po antrą šimtinę — Napoleonas Cirtautas, Genovaitė ir Antanas Norai, Teresė ir Adolfas Merkevičiai, Elena ir Jurgutis Baubliai, Vladas Staškus, Alfonsas Gumbrys, Apolonija ir Stasys Skorubskai. Pirmą kartą įstojo į L. namų draugiją ir įnešė po pirmą šimtinę — Ona ir Liudas Seleniai (iš Ann Arbor), dr. Silvestras Pragulba, Betty ir Viktoras Rauckiai, Jurgis Karčiauskas, dr. Stasys Juzėnas, Ona ir Rapolas Valatka, adv. Algirdas Ambrose, Lidija ir Vytautas Skrebutėnai, Konstancija ir Vladas Kartanai, Elena ir Vytautas Čižauskai, Juozas Jasiūnas ir Edvardas Milkauskas.

Dar nemažas skaičius asmenų pasižadėjo netrukus šio banketo proga įteikti savo šimtinės.

Pats banketas, kaip pradžioje paminėjau, praėjo linksmoje, jaukioje nuotaikoje dalyvaujant 260 svečių. Tiesa, numatyta meninė programa, dėl nenumatytų kliūčių neįvyko, bet tas nei kiek nepakenkė nei svečių gerai nuotakai nei jų dosnumui.

Programai vadovavo akt. Justas Pusdešris. Dr. Vytautas Mileris abiejų organizacijų — Lietuvių namų draugijos ir Dariaus — Girėno klubo — pirmininkas dėkojo detroitiečiams už jų didelę paramą savo namams. St. Garliauskas, matyt greitomis paruošęs, mėgino paskaityti kai kurių aktualijų iš mūsų kolonijos gyvenimo.

Šia proga paminėtinas Dariaus — Girėno klubas, kuris buvo ne tik šių namų pirkimo iniciatorius, bet ir dabar apmoka didelę dalį L. namų išlaikymo išlaidų, daugiausiai nuomos forma už laikomą svetainę su baru. Reikia tik palinkėti, kad šių dviejų organizacijų santykiai ir toliau liktų geri bei nuoširdūs. (sln.)

MAŽŪJŲ ŠVENTEI BESIARTINANT

Artinasi Kalėdos, Kūdikėlio Jėzaus gimtadienis, o kartu ir mažųjų šventė. LB Detroito apylinkės lituanistinė mokykla mažųjų šventė, Kalėdų eglutė, rengia šio mėnesio 20 d. sekmadienį, 3 val Lietuvos namuose.

Mūsų mažieji, jų tėveliai ir svečiai, atvykę tą dieną į Lietuvos namus, pamatys Jurgio Radvilos parašytą, mokytojo Kazio Gričiaus režisuotą trijų veiksmų kalėdinį vaizdelį "Nuotykis nyktų karalystėje", išgirs mokytojo Prano Zarankos vadovaujamo mokyklos choro dainų ir giesmių, turės progą pasidžiaugti mokytojos Albinos Atkočaitienės išmokytų atžalynų, šokančių snaigiu

Šv. Petro bažnyčioje piemenėlių Mišios prasidės Kūčių vidurnaktį 12 val. ir baigsis Kalėdų rytą 1 val. Šv. Mišias atnašaus parapijos administratorius kun. Viktoras Kriščiūnevičius, o per mišias giedos parapijos choras, pa pildytas Jaunimo choro vyresniais choristais.

Piemenėlių mišiom yra sudarytas 50 asmenų choras, kuris galės išreikšti lituvišką kalėdinį džiaugsmą. Choro sudėtis yra įdomi tuo, kad vokalinių požūrių giesmėms bus duotas suaugusių ir jaunimo balsų derinys. Panašų choro derinį muzikai aukštai vertina, nes jame galima užgirsti įdomių vokalines muzikos spektrinių spalvų.

— **Dr. Otonas ir Vanda (Banytė) Vaitai** kartu su sūnumis Algirdu ir Rimantu besiantinančių švenčių proga sveikina visus savo draugus ir pažįstamus, linki visiems linksnų Šv. Kalėdų ir laimingų naujų 1971 metų. Vietoje kalėdinio atvirukų dr. Otonas Vaitas su šeima įteikė "Draugui" 100 dolerių auką — dienraščio leidimui sustiprinti.

— **Skautų Gabijos ir Baltijos tautų tėvų komitetas** Detroito skautų dvidešimtmečio minėjimo proga nepamiršo "Draugo" ir per komiteto pirm. Juozą Oreną įteikė 25 dol. dienraščiui paramai.

— **Amerikiečių spauda** ir televizija pastebėjo Detroito lietuvių, talkinant kitoms tautybėms, kai gruodžio 5 d. Detroito miesto centre, dėl žiaurios rusų pasielgimo su lietuviu Simonu Kudirka, buvo piketuojamas federalinių įstaigų pastatas. Dalyvavo apie 500 žmonių su arti 200 plakatų. Detroit New ir Free Press,

Sudeginama Sovietų vėliava, protestuojant prieš Sovietų žiaurų elgesį su lietuviu jūrininku Simu Kudirka, Detroito gruodžio 5 d. įvykusioje demonstracijoje. Nuotr. J. Vaičiūno

ir tautinius šokus. Yra pakviestas ir Kalėdų senelis, kuris mažiesiems suteikia džiaugsmą, atgabendamas pilną maišą dovanėlių.

V. Neverauskienė ir R. Orentienės vadovaujamos šeimininkės gaivinančiais gėrimais ir gardžiais valgiais atgaivins ir pasotins trokštančius ir alkstančius.

Visi Detroito ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami pabūvoti su atžalynų jų tradicinėje Kalėdų eglutėje.

J. Jurgutis
PIEMENĖLIŲ MIŠIOS DETROITE

— **Prano Baltuonio** medžio šaknies skulptūra "Jaunatvė"

— **Visiems reiktų pasiklausyti** paskaitos apie narkotikus. Dr. Otonas Vaitas, L. Gydytojų draugijos Detroito skyriaus pirmininkas, sausio 10 d. 12:15 val. L. namuose skaitys paskaitą apie "Narkotikus ir jų žalą". Šia paskaita turėtų susidomėti ne tik jaunimas, bet ir tėvai, jaunimo vadovai bei auklėtojai mokytojai. Kiekvienas mūsų kolonijos lietuvis turėtų ateiti į šią paskaitą, kuri liečia tokį blogį, kuris taip nepaprastai greitai plečiasi Amerikoje. Paskaita ruošia Detroito kultūros klubas.

— **Skulp. Prano Baltuonio** medžio šaknų skulptūrų dvejų dienų paroda įvyks gruodžio 12 ir 13 d. L. namuose. Parodos rengėjai, Detroito kultūros klubas, kviečia Detroito apylinkės lietuvių aplankyti šią įdomią parodą, kuri turėjo didelį pasisekimą tiek lietuvių, tiek svetimtaučių tarpe kituose miestuose. Kultūros klubo pirm. Antanas Musteikis ypatingai kviečia visus dalyvauti gruodžio 13 d. 12:15 val., kai bus pristatomas skulptorius ir jo darbai. Po pristatymo bus kavutė.

— **Detroito skautų dvidešimtmetis** gruodžio 5 d. ir 6 d. buvo iškilmingai ir gražiai paminėtas. Svečių buvo atvykusių iš kitų miestų, gauta daug sveikinimų. Tom pat dienomis vyko dalį Jurgio Laurinaičio dailės paroda (plačiau ateinančių ketvirtadienį).

— **Lietuvių fondo Detroito** vaizdo komiteto posėdis įvyks sausio 10 d. apie 1:30 val. (tuoj po dr. O. Vaito, paskaitos apie narkotikus).

— **Vinco Tamošiūno** 50 metų šauliškos veiklos paminėjimas —

— **Naujų metų** sutikimą ruošia L. namų draugija savuose namuose. Status ar pavienes vietas užsisakyti pas dr. V. Milerį, Genovaitę Viskantienę, Joną Atkočaitį arba Dariaus — Girėno svetainėje.

— **I.L.B. apylinkės** Naujų Metų sutikimą, kuris įvyks Mercy kolegijos salėje, užsisakyti status pas Jaunių Gilvydį, Joną Gaižutį ir Edvardą Skiotį.

— **"Aušros" lituanistinės** mokyklos Kalėdų eglutė įvyks ateinančių sekmadienį, gruodžio 13 d. 3 val., L. namuose.

— **L. žurnalistų sąjungos** Detroito skyriaus narių susirinkimas įvyks gruodžio 13 d. 1 val. L. namuose.

— **L.B. apylinkės** valdybos posėdis įvyks gruodžio 16 d. 7:30 val. pas O. ir V. Valatkus.

— **Kūrėjas savanoris** Viktoras Kriščiūnevičius mirė lapkričio 28 d. Fordo ligoninėje sulaukęs 69 metų amžiaus. Laidotuvių namuose prie jo karsto buvę ginklo draugai savanoriai išstatė Lietuvos bei savanorių vėliavas ir stoėjo garbės sargyboje. Palaidotas gruodžio 2 d. iš Šv. Petro bažnyčios Holy Sepulchre kapinėse. Prie duobės savanorių vardu su a.a. Viktoru Kriščiūnevičium atsisveikino savanorių skyriaus pirm. kpt Jurgis Mitkus. Liko nuliūdę žmona ir sūnus kun. Viktoras Kriščiūnevičius, Šv. Petro parapijos administratorius.

— **Paminėjo savo tėvą** Sibiro kankinį. Gruodžio 6 d. Marijos ir Juozo Kinčių namuose. Detroito priemiestyje Melvindale įvyko gedulingi pietūs, kurių metu buvo prisimintas Juozo Kinčiaus Sibiro tremtyje miręs tėvas Kazimieras Kinčius. Maldą sukalbėjo Šv. Antano parapijos klebonas kun. Kazimieras Simaitis. Apie Kinčių šeimos tragediją papasakojo buvęs Lietuvoje jų kaimynas

— **Vincas Kniura**, Kinčių šeima nepriklausomai Lietuvoje turėjo gerą vardą, buvo sąžininga, tvarkinga ir darbšti šeima. Velionis Kazimieras Kinčius buvęs muzikalus ir gerai grojo smuiku. Vienintelis nusikaltimas už ką K. Kinčių galėjo ištremti su visa šeima į Sibirą, kad jis buvo "amerikonas", nes buvo grįžęs iš Amerikos. Taip pat yra buvęs kaimo seniūnu.

1945 metais a.a. Kazimieras Kinčius kartu su žmona, trimis sūnumis ir dukra buvo ištremti į Sibirą, tik sūnus Juozas išvengė Sibiro tremties, nes rusams

pagerbimas ateinantį šeštadienį, gruodžio 12 d. 7 val. L. namuose.

— **L.R. Katalikų susivienijimo** kuopos susirinkimas įvyks gruodžio 13 d. 10 val. ryto Šv. Antano parapijos mokykloje. Draudos mokesčiai bus priimami jau nuo 9 val., juos priiminės Vytautas Čižauskas ir Matas Simonis.

— **Šv. Antano parapijos** aukštinė sukaktis bus iškilmingai minima birželio 13 d. ta proga bus įkleistas specialus sukaktuvinis leidinys, kuriame atspindės parapijos veikla per pusę šimtmečio. Sudaryta leidinio komisija: redaktorius Stasys Garliauskas, finansus leidiniui išleisti telks Gražina Vaškelytė, Matas Simonis, Vytautas Čižauskas, Robertas Boris ir Anna Uznis. Informacijai tvarkyti pakviestas Vl. Selenis.

— **Naujų metų** sutikimą ruošia L. namų draugija savuose namuose. Status ar pavienes vietas užsisakyti pas dr. V. Milerį, Genovaitę Viskantienę, Joną Atkočaitį arba Dariaus — Girėno svetainėje.

— **I.L.B. apylinkės** Naujų Metų sutikimą, kuris įvyks Mercy kolegijos salėje, užsisakyti status pas Jaunių Gilvydį, Joną Gaižutį ir Edvardą Skiotį.

— **"Aušros" lituanistinės** mokyklos Kalėdų eglutė įvyks ateinančių sekmadienį, gruodžio 13 d. 3 val., L. namuose.

— **L. žurnalistų sąjungos** Detroito skyriaus narių susirinkimas įvyks gruodžio 13 d. 1 val. L. namuose.

— **L.B. apylinkės** valdybos posėdis įvyks gruodžio 16 d. 7:30 val. pas O. ir V. Valatkus.

— **Kūrėjas savanoris** Viktoras Kriščiūnevičius mirė lapkričio 28 d. Fordo ligoninėje sulaukęs 69 metų amžiaus. Laidotuvių namuose prie jo karsto buvę ginklo draugai savanoriai išstatė Lietuvos bei savanorių vėliavas ir stoėjo garbės sargyboje. Palaidotas gruodžio 2 d. iš Šv. Petro bažnyčios Holy Sepulchre kapinėse. Prie duobės savanorių vardu su a.a. Viktoru Kriščiūnevičium atsisveikino savanorių skyriaus pirm. kpt Jurgis Mitkus. Liko nuliūdę žmona ir sūnus kun. Viktoras Kriščiūnevičius, Šv. Petro parapijos administratorius.

— **Paminėjo savo tėvą** Sibiro kankinį. Gruodžio 6 d. Marijos ir Juozo Kinčių namuose. Detroito priemiestyje Melvindale įvyko gedulingi pietūs, kurių metu buvo prisimintas Juozo Kinčiaus Sibiro tremtyje miręs tėvas Kazimieras Kinčius. Maldą sukalbėjo Šv. Antano parapijos klebonas kun. Kazimieras Simaitis. Apie Kinčių šeimos tragediją papasakojo buvęs Lietuvoje jų kaimynas

— **Vincas Kniura**, Kinčių šeima nepriklausomai Lietuvoje turėjo gerą vardą, buvo sąžininga, tvarkinga ir darbšti šeima. Velionis Kazimieras Kinčius buvęs muzikalus ir gerai grojo smuiku. Vienintelis nusikaltimas už ką K. Kinčių galėjo ištremti su visa šeima į Sibirą, kad jis buvo "amerikonas", nes buvo grįžęs iš Amerikos. Taip pat yra buvęs kaimo seniūnu.

1945 metais a.a. Kazimieras Kinčius kartu su žmona, trimis sūnumis ir dukra buvo ištremti į Sibirą, tik sūnus Juozas išvengė Sibiro tremties, nes rusams

besiartinant pasitraukė į vakarus. Netrukus tėvas nepakeldamas Sibiro tremties mirė. Kai kurie šeimos nariai jau yra grįžę ir pavergtą Lietuvą, o kiti dar turi baigti atlikti savo "bausmes" ir galės grįžti tik už trijų metų.

Pietų metu gražiu žodžiu apie savo velionį tėvą prisiminė ir Juozas Kinčius. (sln)

— **Bernelių mišios** Šv. Petro bažnyčioje prasidės Kūčių vidurnaktį ir baigsis 1 va. Kalėdų rytą. Pagal naują liturgiją prieš Bernelių Mišias bus prakartėlas atidarymas ir jos pašventinimas. Apeigos kad ir trumpos, tačiau gana įspūdingos. Parapijos choras kartu su Jaunimo choro vyresniais choristais giedos prakartėlas atidarymo metu ir per Bernelių mišias. Šis jungtinis 50 asmenų choras duos tikrąjį Kalėdų džiaugsmą, nes čia giedos ir suaugę ir jaunimas. Toks choro derinys muziką yra aukštai vertinamas, nes įvairaus amžiaus balsuose galima užgirsti nuostabių muzikos spektro spalvų.

(Nukelta į 6 psl.)

Aplankykite mūsų naujas patalpas

HOUSE OF HEALTH FOODS

FORD CITY PLAZA, PEACOCK ALLEY — TEL. — 581-3900

LOOK BETTER
FEEL BETTER

- **Natūralūs ir organiniai vitaminai.**
- **Mineralai, Dietetiškias be druskos ir be cukraus maistas.**

VALANDOS:
Atdara kasdien nuo 9:30 ryto iki 9:30 vak.
Sekmadieniais nuo 11:00 ryto iki 6:00 val. vak.

SEIGAN'S

VYRŲ IR BERNUKŲ KRAUTUVĖ

4640 South Ashland Avenue
TEL. YARDS 7-1272

Atdara vakarais: pirmad., ketvirtad., o kitomis dienomis iki 6-to val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. popiet.

HARRY SEIGAN kviečia visus vyrus ir jaunulius atvykti ir įsitikinti, koks didžiulis yra pasirinkimas rūbų rudens ir žiemos sezonui, geriausių firmų, kaip Groshire, Botany "500", Phoenix ir kt. naujausios modos.

KĄ TIK GAUTA IS ITALIJOS KOSTIUMŲ, MARSKINIŲ IR KITOKIOS APRANGOS.

Pirkite kostiumą, švarką ar kelnes, jūs būsite patenkinti, nes mūsų siuvėjai čia pat vietoje jums primuoros ir pritaikins ir nieko už pritaikymą nereikės mokėti. Visos berniukų aprangos gaunamos įskaitant stambius (husky).

DURYS - LANGAI

įvairių spalvų ir kainų.

Geležies turekliai ir "aluminium" "siding".

Naujausi balto emalio ir "stainless steel" žieminiai langai.

ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters) vandens nubėgimui. Nerūdijai ir nereikia dažyti.

TVOROS - STOGELIAI įvairių medžiagų ir spalvų.

KOSTAS BUTKUS

TEL. — PR 8 - 2781

PAPIGINTA KAINA UŽSAKYKITE DRAUGĄ JAUNIMUI

Reikia visomis išgalėmis stengtis pratinti mūsų jaunimą skaityti lietuvišką spaudą. Mūsų dienraščio administracija nori Jums šiame svarbiame reikale nuoširdžiai padėti.

Jeigu Jūs prenumeruojate "Draugą", o Jūsų vaikai gyvena skyrium ir lanko mokyklą svetimoje aplinkumoje. Jūs galite jiems užsakyti šio lietuviško dienraščio antrąją prenumeratą atskirai, papiginta kaina, gaudami visą trečdalį nuolaidos nuo pilnos prenumeratos kainos.

Ir jaunavedžiams galite užsakyti "Draugą" tomis pačiomis sąlygomis — papiginta kaina. Jūsų sūnūs ir dukros, gyvendami Jūsų namuose, gal skaitė lietuvišką dienraštį. Prateškite šią gražią tradiciją ir jiems atskirą šeimą sukūrus.

Visais atvejais pasinaudokite teikiama trečdaliu nuolaida.

Veikme drauge, kad mūsų jaunimas skaitytų lietuvišką dienraštį "Draugą"!

"Draugo" administracija

Detroito skelbimai

PETRAS PUTRIUS

Dažo — Dekoravimas — Taiso Kambarius — Verandas — Garažus. "Plaster Board". Vieni rūsiai grindų ir sienų plytelėmis.

12737 Grandmont Rd., Detroit 27, Michigan — Tel. VE 8-4064

AMERIKOS LIETUVIŲ BALSAS

Radio valanda
WQRS FM radio stotis, Banga 105.1
veikia sekmadieniais 8:00-9:00 val. ryto.

Telef. — KE 79642

LIETUVISKOS MELIODIJOS

WMZK-FM RADIO BANGA 98
Antradieniais - ketvirtadieniais nuo 8-9 v. v. EST.

Patricia Bandza tel. 378-3265
Aigis Zapaščokas tel. 549-1983

Vedėja — RALPH J. VALATKA
17608 Warville, Detroit, Mich. 48219
TEL. 637-8550

Pirmosios kregždės iš užjūrio prieš 20 metų įsteigusios Neringos skiltį ir padėjusios pagrindus Gabijos tautai. Visos atvyko iš Hanau Neringos tauto. Viršutinėje eilėje iš kairės: Milda Švobaitė Baužienė, skiltininkė Petronėlė Pajaujienė, Albina Alilionytė Atkočaitienė. Apačioje Genė Palakienė ir Valentina Pajaujytė Černauskienė. Nuotraukoje nėra A. Žemaitienės. Nuotr. K. Sragausko

Balzeko Lietuvos kultūros muziejuje, pirmųjų Lietuvos kariuomenės kūrėjų-savanorių ir Vyčio kryžiaus ordino kavaliarių: gen. štabo plk. Kazio Škirpos ir a. a. vyr. psk. Stasio Butkaus paveikslų pakabinimo proga. Stovi iš kairės: Andrius Juškevičius, Alf. Urbonas, Jonas Gaižutis, Juozas Rapšys, Konstantinas Petrauskas, Vincas Avižius, Antanas Valys. Sėdi: pulkininkas Leonardas Peseckas, inž. profesorius generolas Stasys Dirmantas ir Kris Gudaitis, MD. ir Vyčio kryžiaus ordino kavaliarius. Visi Lietuvos kūrėjų-savanorių. Nuotr. Jurgio Kasakaičio

LIETUVOS KURĖJŲ - SAVANORIŲ PAGERBIMAS

Pagerbiant didžiąją Lietuvos kariuomenės kūrėjų - savanorių ir pasiūlytus pastoviai ja naujoms mūsų kartoms demonstruoti, šių metų lapkričio 15 d., Balzeko Lietuvos kultūros muziejuje, dalyvaujant Lietuvos karaliaus Vytauto Didžiojo skyriaus kūrėjams - savanoriams, labai pagarbiai garbingoje vietovėje, Lietuvoje, kūrėjų ir globoti. Vėliau sąjungos "Ramovė" atstovams ir kt. svečiams ir viešioms, įvyko iškilmingas pirmųjų Lietuvos kariuomenės kūrėjų - savanorių ir Vyčio kryžiaus ordino kavaliarių: gen. štabo pulkininko, politiko ir diplomato, Kazio Škirpos ir šviesaus atminimo vyresniojo puskarininko žurnalisto - rašytojo Stasio Butkaus, paveikslų, žymiųjų lietuvių skyrių, pakabinimas.

Be muziejaus prezidento St. Balzeko su žmona Irena dalyvavo vienišė JAV esanti kūrėja - savanorė Stasė Statkevičienė, gen. St. Dirmantas - "Ramovė" c. v. pirm., kūrėjas - savanoris ir Vyčio kryžiaus kavaliarius gen. M. Reklaitis, kpt. Vyčio kryžiaus kavaliarius dr. Kristupas Gudaitis, plk. J. Rapšys, žymusis Lietuvos aviatorius pulk. Leonardas Peseckas, kūrėjų - savanorių skyr. valdyb. p-kas kpt. Leonas Balzaras, kpt. Alf. Urbonas, Cicagoa "Ramovė" skyr. v-bos p-kas kpt. Andr. Juškevičius ir c. v. narys kpt. J. Gaižutis bei gražus būrys kūrėjų - savanorių ir kitų svečių.

Trumpu įžanginiu žodžiu apei gas atidarė ir susirinkusius pasveikino bei muziejaus prezidento tarta žodį pakvietė, šių iškilmių iniciatorius kūrėjas - savanoris, Konstantinas Petrauskas. Muziejaus prezidentas St. Balzekas (anglų kalba) pasveikino susirinkusius, padėjo už labai brangią - prasmingą muziejui dovana, kurią pažadėjo kūrėjai pagarbiai garbingoje vietoje laikyti ir globoti. Vėliau kalbėjo gen. St. Dirmantas, kuris tarp ko kito, pasakė: "Jei nebūtų buvę savanorių, nebūtų buvę kariuomenės, o be kariuomenės nebūtų buvę nepriklausomos Lietuvos. Nors Lietuva nepriklausomybę tesinaudojo tik virš 22 metų, bet per tą laikotarpį padarė labai daug, ko kitos tautos šimtmečiais siekia." Po šios profesoriaus kalbos, ilgesnį žodį tarė Andr. Juškevičius, išskėlęs savanorių nuopelnus.

Programą pravedė, muziejaus bendradarbis, kūrėjas - savanoris Konstantinas Petrauskas, baigiamajame žodyje padėkojęs visiems už atsilankymą ir linkėjimus ir pakvietęs visus pasilikti vaišėms, kurias parengė ir visus nuosirdžiai vaišino St. ir Irena Balzekai.

Kalpas Uoginius skelbiais dienraštyje "Drauge".

"Drauge" galima gauti naujai išleistą ir praktišką informacinį leidinį

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

— Paruošė —
dipl. teis. Pranas Šulcas

Čia nuosekliai aptariamas testamentų reikalingumas ir jų galia, bei nurodoma jų forma ir paduodami pavyzdžiai ne tik pagal JAV veikiamus įstatymus, bet ir Vokietijoje, Anglosaksų pasaulyje bei Nepriklausomoje Lietuvoje.

Atskiru skyrimu — "Klausimai ir atsakymai" — aiškina misu testamentų sudarymu kylantį lėngvai suprantamus nurodymus, ką daryti, kaip, kodėl ir ko vengti.

Knygos kaina 3.00 dol. Illinois įvyntojai prašomi pridėti 5 proc. mokesčiams.

Remkit tuos biznierių, kurie

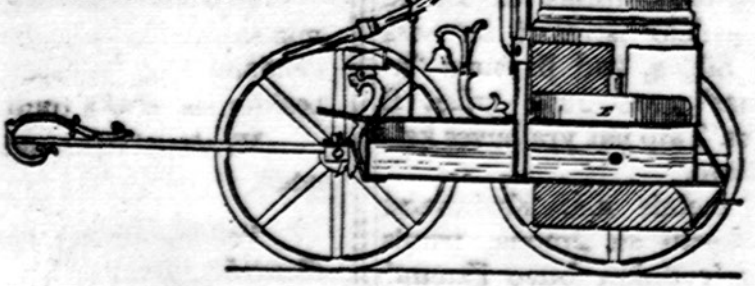
Christmas Firsts

By Clark Kinnaird

TOYS and great inventions have been linked inextricably. The earliest known steam-power, forerunner of the most revolutionary invention before the electric generator, was applied by a Greek, Heron or Hero, at Alexandria, about 150 A.D., to a miniature, or toy, motor. In experimenting similarly, the first demonstrations of the eventual practicality of steam pumps, steam carriages, steam boats, were given. Joel Ellis, a Vermont teenager, was inspired by a steam toy fire engine to invent a steam excavating-machine for use by railroad constructors in making cuts and fills for new trackage. An improvement became the steam excavator that made tunneling more feasible.

The earliest helicopters or autogyros were toys powered by twisted rubber bands, flown before man-carrying gliders or airplanes. There were wind-up toy cars before "gas buggies"; one hopeful tinkerer sought to make a spring-motor car big enough to haul passengers.

Enough other examples of close relationship between toys and utilitarian machines exist to support belief — or hope — that among new playthings this Christmas is one, even as simple as the boy Ben Franklin's kite, to inspire some great discovery or invention for the adult world.

MISCELLANEOUS

RICHMOND AUTO SERVICE
2934 West 63rd Street
Užsieninių ir vietinių auto taisymas. Patyrę mechanikai. Elektroninis motoro patikrinimas. Vilkikas. Kreiptis: Tel. GR 6-3134 arba GR 6-3353. Savininkas Juozas (Joe) Juraitis.

A. ABALL ROOFING CO.
Įsteigta prieš 49 metus. Dengiame visu rūšių stogas. Tai some arba dedame naujus kaminius rima, nutekamuosius vamzdžius. Darome iš lauko, Taisome mūrų "tuck pointing". Pilnai apsidraudę. Visas darbas garantuotas.
Tel. — LA 1-6047
Apskaičiavimai nemokamai. Skambinkite bet kuriuo laiku

COSMOS PARCELS EXPRESS SIUNTINIAI LIETUVA
Licensed by VNESHSOPLYTORO
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60628
3333 S. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2737; 254-3320
Ivairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, televizijos, fotoaparatai, maistas, dokeriniai, CREDITKARTAI ir AUTOMOBILIAI. E. Žukauskas

DAŽYMAS
Pigiai dažau namus iš vidaus ir lauko. Valau kilimus ir baldus. Pilna apdrauda
J. RUDIS — Tel. CL 4-1050

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS SIUNTINIAI LIETUVA
Geri prekių didelis pasirinkimas. Au tomobilai, šaldytuvai, televizijos, fotoaparatai, maistas, akordeonai, 2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60628
TELEF. WA 5-2787

APDRAUDŲ AGENTŪSA
Namu, Gyvybės, sveikatos, biznio, automobilio.
Patogios išmokėjimo sąlygos.
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

MOVING
SĖRĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto lėdimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Place — WA 5-8063

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos, radijai, stereo, oro vėsinčiai.
Krautuvė Marquette Parke
Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS
2346 W. 69th St. — tel. 776-1488
Namų tel. — PR 6-1063

SIUNTINIAI LIETUVA ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Namų Apšildymas
Jėdė visų rūšių pečius, vandens šildytuvus ir power humidifiers. Išvalau ir suremontuoju alyvos ir dujų pečius ir alyvos pečius perdūriū dėl dujų. Sutaisau blogai veikiančias "steam" kontroles.
Dirbu Ciceroje, Chicagoje ir vakaru priemiesčiuose.
ALBINAS BANYS
447-8806

VALOME KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškujame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS — Tel. RE 7-5168

Apsimoka skelbtis DRAUGE nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Gi skelbtimų kainos visiems prietamos.

A. VILIMAS MOVING
Apdraustas perkraustymas — Ivairių atstatymų —
823 WEST 34th PLACE
Telef. — FBondier 6-1882

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE
Put Your Money To Work
"Investors Corner"

South Suburban, Income — \$19,900
4 apts., 2 bedrms. each. Gas heat. Nr. I. C. and bus. Fantastic buy for the price!

Blue Island — Nr. Transportation
2-flat, full bsmt. Low taxes. 2 car garage. \$15,900.

Calumet City — 2 Houses
Both in good shape! 2 bedrooms each. Bsmt. Gas heat. Only \$19,900

Calumet City — Brick 2-Flat
Only 5 years old. Located in most convenient area of town. Nr. expressway, schls., River Oaks shopping center. 1-3-bedroom, 1-2-bedroom. Outstanding buy at \$35,900.

Homestead Realty
Phone — 331-1400

WESTMONT — BY OWNER
3 family units consisting of 7 rm. frame house, 4 bdrms, kitchen, liv. rm., dining rm.; with 3 rm. apt. above. Full bsmt. Gas heat. 1/2 car garage. 2 car garage. Lg. lot 60x150. Nr. schls., Cath. church, C.B. & Q. Low 30's Tel. 964-1644.

95 ir California — mūr. 4 butai — 2 po 5 kamb. ir 2 po 4 kamb. Geros pajamos. \$52,000.
Mūr. biznio namas. Kepykla su visais įrengimais ir 2 butai. Tik \$22,000.
62 ir Rockwell — Mūro 2 butai, 7 ir 6 kamb. Gazo šildymas. Garažas. \$32,500.
Prie Maria H. S. Mūr. 2 butai po 4 1/2 kamb. 12 metų. \$32,500.

VAINA REALTY
Tel. RE 7-9515

ŽMONĖS PERKA NAMUS
Lengvi \$14,000 pajamų iš apartamentinio mūro, kuris ir 15 metų neturi. Pastatytas turtingam rajone. Kaina greitai pakėjui \$17,000.
Kukius namelis — 2 butukai pajamų Marquette pke. Kaina \$17,000, gal ir mažiau.
3 geri mūr. namai Brighton pke. duoda virš \$15,000 nuomos, ir mažos išlaidos. Jei pamatysit, tai ir nupirkist už \$52,500.

5 butų sviesus mūras ir 3 auto mūro garažas. \$7,500 pajamų. Paštam Marquette pke. tik dėl ligos atiduoda už \$48,000.
Platus lotas Marquette pke. centrinė gatvė. Kaina — sustaršim.
Puikus didelis 3 po 6 kamb. mūr. Gazo šild. Platus lotas, mūr. garažas. \$29,500.
2-ju butų. 14 metų modern. mūr. 3-ju auto. mūr. garažas. Marquette pke. \$36,000.
9 kamb. mūr. gražus kaip naujas Geros pajamos. Arti mūsų \$19,500.

VALDIS REAL ESTATE
7051 S. Washtenaw Av., RE 7-7200

Restoranas — valgykla, 2-ju aukštu namas. Moderniški ir nauji įrenginiai. Juri vieta. Labai geras biznis. Lengva aptarnauti.
3 butai ir biznio patalpa, rinktine vieta. Marquette pke. \$43,000.
11 butų mūr. 10 metų, 60 p. sky-pas. Geros pajamos. Gera vieta.
Insurance — Income Tax Notary Public

SIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd St., CL 4-2390

1 1/2 aukšto, 15 metų mūr. 2 butai — 5 kamb. (3 mieg.) ir 4 kamb. (2 mieg.). Prie 71 ir California. Atsikra gazo šilma. 2 auto garažas. Palkimas — duoktis pasiūlyma.
11 butų, 10 metų mūr. namas Marquette pke. \$29,000 metinių pajamų. \$136,500. Savininkas duos 7% paskolą.
5 kamb. mūr. bungalow prie 71 ir Rockwell. \$19,500.

LEONAS REAL ESTATE
INCOME TAX — NOTARIATAS, MIGRACIJA
2735 W. 71st St. — 925-6015

PARDAVIMAS — VALDYMAS NAMŲ PIRKIMAS
Butų nuomavimas — Income Tax Notariatas Vertimai
APDRAUDŲ AGENTŪSA

BELL REALTY
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

Tvarkingas, teisingas ir greitas patarnavimas visais Real Estate reikalais. Be to, veikia Notariatas, daromi ir liūdimų vertimai. Tvarkingi Income Tax ir atliekami kiti patarnavimai.

SIMKUS REAL ESTATE NOTARY PUBLIC
4259 S. Maplewood Av., CL 4-7450
REMkite "DRAUGA".

REAL ESTATE
Marquette Parke — 7205 S. Fairfield Ave. Savininkas parduoda 12 metų, "Custom" 5 1/2 kamb. mūr. namą. 2 didelį miegamieji. Telf. 925-9830.

GLENVIEW — New listing. 4 bdrms. 1 1/2 bath home with full bsmt., liv. rm., din. rm., kit. with breakfast rm. Freshly decorated. \$31,500.
EVANSTON — Remodeled Colonial Home. New ceilings — New wiring cent. air cond., special siding — pan. den — lovely kit with convenience island and eating area nice sized bdrms. — School 2 bks. See today low 40's.
Mitchell, Bros. Realtors—GR 5-3900.

BY OWNER—4 bedroom, 2 baths, 125 ft. frontage, heated garage, many extras, near Catholic church and shopping. Priced for immediate sale — Mid 40's.
PHONE — 445-0294

BY OWNER — 66th and So. Knox Street
6 room, 3 bedroom brick bungalow. 1 1/2 baths, enclosed heated porch, many extras. Retiring—out of state. Low 20's.
Call PR 6-7676 or PO 7-8911

GLENVIEW — NEW LISTING
4 bdrms. 1 1/2 bath home with full bsmt., liv. rm., din. rm., kitchen with brkfst rm. Freshly decorated. \$29,500.
Mitchell Bros. Realtors
Phone — GR 5-3900

Parduodamas 33 x 125 p. sklypas. 2701 — 2711 W. 58 Street. Tinka statyti apartamentinį namą. Informacijai rašykite savininkui šiuo adr.: 222 Berry Pkwy., Park Ridge, Ill. 60068.

CONTRACTORS
Heating Contractor
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air conditioning — naujus ir senus namus. Stogų rinas (gutters), vandens šildymui boilerius. Turis ir leidimus dirbti mieste bei užmiestyje. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Apskaičiavimas nemokamas.
DOMAS ŽUKAUSKAS HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago 9, Ill. Telefonas VI 7-3447

ISIGYKITE DABAR!

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTE LIU aprašoma dr. J. Vaišnoris MLC, knygoje:
"Marijos garbinimas Lietuvoje"
Knyga nėra tik teologinė, ji dėl įdomių vietovių aprašymo ir dėl jos gausios istorinės medžiagos tinka pasiskaityti kiekvienam lietuviui, besidomiančiam Lietuvos istorija ar jos vietovėmis. Knyga didelio formato 446 psl. — Kaina tik \$3.00. — Jūs išgysite "DRAUGE".

Perskaite "Draugą", duokite kitiems pasiskaityti.

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

HELP WANTED — MOTERYS
EVERYONE Loves a PARTY?
Have one and profit from it. Receive from \$20.00 in free merchandise. For more information call:
2 3 5 - 0 6 9 5
Reikalinga moteris, kuri galėtų pabūti kartu su kita senesnio amžiaus lietuvių moterim gyvenančia netoli Lemonto. Dėl atlyginimo susitarsime. Skambinti po 5 v. v. Garden 4-4584

HELP WANTED — VYRAI
Reikalingas viengungis virėjas-liokajus, \$100 į sav. Vedusių porai, \$150. Dviem suaugusiems, priemiesty, išskyrus vid. vas. iki geg. 1-os Arizonoje. Reikalingos rekomendacijos. Skamb. CE 6-5005.

PROGOS — OPPORTUNITIES
Laimingas bus pirkėjas, kuris nusipirks Brighton Parke geriausią ir pelningiausią taverną su mūr. pastatu. 2659 W. 43 St.

ISNUOMOJAMA — FOR RENT
BUTAI rinkiniams nuominiškams Best Agency, 2925 W. 63 PR 8-6032
Naukiet užstogistruokit dabart. Aptarnauja pietvakarinę dalį 9 metų. Savininkai kreipkitės dėl patarnavimo nemokamai.
Inuom. švarus 4 kamb. butas Bridgeporte. Suaugusiems. Skambinkit 927-4114.

DEMESIO!
Al's Texaco Service
Savininkas Albinas Laidkekas Mechanikas Stasys Šarauškas
STABDZIAI — SANKABOS — TRANSMISIJS ir motorų remontas — Tune-up.
5759 So. Western Avenue (kampus 58-tos gatvės) TELEF. — PR 8-9533

RADIO PROGRAMA
— 0 —
Seniausia Lietuvių Radio Programa Naujojo Anglijoj, iš stoties WLYN, 1360 bangos, veikia sekmedieniais nuo 1:00 iki 1:30 val. po pietų — perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magytės pasaka. Programą veda Steponas J. Minkus. Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists — gėlių bei dovanų krautuvė, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. Tel. AN 8-0489. Ten pat gaunamas ir dienraštis Draugas.

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

REMkite "Draugą".

Anglijos princesė Margareta, apsilankiusi Londone viename filme

ATSISVEIKINIMAS SU A. A. PREL. MYKOLU KRUPAVIČIUM

Pradžioje antradienio vakarą prel. M. Krupavičiaus palaikai buvo pagębenti iš Petkaus laidotuvių koplyčios į šv. Antano parapijos bažnyčią. Prieš tai koplyčioje įvykusią atsisveikinimo valandėlę pravedė ir trumpą žodį tarė K. Grina. Mūsų diplomatinį atstovų vardu kalbėjo Lietuvos gen. kons. dr. P. Daužvardis, Altos — dr. K. Bobelis, LB-Br. Nainys, PLK bendrijos — K. Kleiva, ateitininkų sendraugis — dr. J. Meškauskas, Balso — Alb. Dzirvonas, Liet. Laisvės komiteto — P. Vainauskas, Vasario 16 d. gimn. — kun. A. Bernatonis, liaudininkų — dr. V. Sruogienė, Washingtono lietuvių — dr. V. Viliamas, savanorių ir ramovėnų — J. Švedas, Kanados lietuvių — J. Simanavičius, saleziečių — kun. P. Urbaitis, Cicero LB apyl. — St. Ingaunis, socialdemokratų — J. Skorubskas, Naujienų — M. Gudelis, tėvų jėzuitų — kun. G. Kijauskas, SJ, moks. ateitininkų — P. Laniauskas, Dzūkų draugijos — V. Grėbliūnas, skautų — Br. Klorė, mokytojų — A. Gulbinskas, Lietuvos Dukterų draugijos — Em. Kieilienė, LB kovojančių už lietuvių teises — Alg. Regis, Lietuvių fronto bičiulių — P. Narutis, agronomų — J. Sadūnas, Lietuvių fondo — dr. K. Ambrozaitis, ateitininkų vytautininkų — P. Balčiūnas.

A. a. prel. M. Krupavičiaus laidotuviuose šv. Antano par. bažnyčioje, Ciceroje, šv. Mišias lietuviškai koncelebravo vysk. V. Brizgys, prel. J. Balkūnas, prel. J. Tadauskas, kun. E. Abromaitis, kun. V. Bagdanavičius.

Pamoksle vysk. Brizgys pažymėjo, kad tautų likimas remiasi jos narių idealizmu. Velionis buvo idealizmo pavyzdys. Jis buvo laimingas, sulaukęs savo idealų realizavimo — laisvos Lietuvos.

Tačiau dabar ir vėl jis mums palieka tėti kovą dėl Lietuvos. Prel. Krupavičiaus idealas buvo krikščioniškoji Lietuva. Ir savo testamente jis mums primena — tautos, tėvynės meilę Dievuje.

Bažnyčioje prie karsto garbės sargybą ėjo prof. B. Vitkus, prof. V. Viliamas, A. Kasulaitis, V. Kamantas, prof. Palokas, Spetylia bei kiti velionio idėjos draugai. Mišią aukai duoną ir vyną atnešė dr. E. Repšienė ir A. Kasulaitis. Karstas buvo apdengtas lietuviška trispalve.

Bažnyčia buvo pilnutėlė žmonių, daugybė kunigų, seselių. Lietuviškas giesmes giliai įspūdingai giedojo parapijos ir mokyklos vaikų choras, vadovaujamas muz. A. Skridulio.

KETURI JEZUITAI...

(Atkelta iš 4 pusl.)
realio ir Chicagos. Keletą metų Montrealyje buvo vikaru, Chicagose būdamas, jis tvarkė namų ūkio reikalus, vedė misijas, rekolekcijas, bendradarbiavo "Laiškuose Lietuviams", "Zvaigždėje", ėjo kapeliono pareigas įvairiose organizacijose (skautų, ateitininkų), dirbo Chicagos aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje, pagelbėjo lietuvių parapijose. 1963-68 metais buvo Montreale Aušros Vartų parapijoje klebonas. Ten jis pasižymėjo dideliu pasivertimu savo pareigoms. Žmonių buvo tikrai pamiltas. Išmintingai tvarkė parapijos reikalus. Nuo 1968 m. rudens kun. Pečkus persikėlė vėl į Chicago, kur atlieka provincijos ekonomo pareigas. Vykstant Jaunimo centro statybai, šis darbas taip pat yra labai svarbus.

Prisimenant šiuos keturis Kristaus karalystės darbuotojus 25 metų kunigystės sukaktį, prisimena ir džiuginantys šv. Rašto žodžiai apie Kristaus gerosios naujienos skelbėjus: "Kaip melai skamba žingsniai tų, kurie atneša gerą žinią." (Rom. 10: 15).

DETROITO ŽINIOS

(Atkelta iš 5 pusl.)

Pamaldose dalyvavęs vysk. A. Abramowicz po šv. Mišių lietuviams perteikė užuojautą kardinolo Cody, visos arkivyskupijos ir savo vardu. Velionį pavadino didžiu lietuvių tautos sūnumi. Priminė A. Mickevičiaus žodžius, kad Lietuva brangi ir ją tik tada įvertinti, kai jos netenki. Vysk. Abramowicz pasakė, kad tuos žodžius išmokė jo tėvas.

Priminė Liurdo Bernadetos prieš mirtį girdėtus žodžius: šiandien tavo svarbiausia diena — jeisi amžinybėn. Šiandien to kilnaus lietuvių didžioji diena amžinybėje. Mūsų paguoda — prisikėlimo viltis, — kalbėjo vysk. Abramowicz.

Į laidotuvių pamaldas buvo atvykusių net iš kitų miestų, net iš Kanados: kun. Ažubalis, kun. P. Barius, OFM, J. Matulionis ir kt.

A. a. prel. Krupavičius palaidotas šv. Kazimiero kapinėse, šalia a. a. prel. I. Albavičiaus.

Griaunama senoji Detroito Dievo Apvaizdos bažnyčia. Nuotr. Dainiaus

A. + A. KAZIMIERUI IVANAUSKUI mirus,
žmoną PRANUTĘ, sūnų ir dukrą su šeimomis, ir mielą JANUSAIČIŲ ŠEIMĄ nuoširdžiausiai užjaučiame.
Ona, Kazimieras ir Birutė Barauskai
Aušra ir Antanas Sabaliai

A. + A. JUOZUI REPEIKAI mirus,
jo žmonai, dukroms EMILIJAI ir BRONEI su šeimomis ir sūnui VIKTORUI nuoširdžiai užuojautą reiškia ir kartu liūdi
Marija ir Kęstutis Mikliai
Ircna ir Eugenijus Slavinskai
Jaona Šimoliūnienė

Su giliu liūdesiu lenkiame galvas prieš amžinybėn nukeliavusį didįjį idealistą-valstybininką, žemės reformos vykdytoją, Lietuvių Bendruomenės kūrėją bei jos idėjos puoselėtoją
A. + A. Prel. Mykolą Krupavičių ir ryžtamės būti ištikimi krikščioniškiems bei tautiniams idealams.
A. L. R. K. FEDERACIJS
JAUNIMO STOVYKLA DAINAVA

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS
A. + A. PETRONĖLĖS VADAIŠIENĖS AUSIUKAITYTĖS
Jau suėjo vieneri metai, kai skaudū ligą ir negailestingą mirtis atskyrė iš mūsų tarpą brangią motiną, močiutę, seserį ir tetą, kurios netekome gruodžio 13 d., 1969.
Nors laikas bėga, bet Tavęs niekad nepamiršime. Tebūna Tau lengva ši svetima žemėlė, o Tavo sielą telaimina per amžius Dievas.
Už jos sielą gedulingos šv. Mišios bus atnašautos šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, 44-ta ir California gatvė, gruodžio 12 dieną, 7 ir 7:30 valandą ryto. Be to, dar yra užprašytos šv. Mišios penktose bažnyčiose tą pačią valandą už Austukaičių, Griškaičių ir Vadaišių šeimoms.
Maloniai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a. a. Petronėlės Vadaišienės sielą. Po pamaldų kviečiame pusryčiams Sharkos restorane, 7840 S. Western Ave.
Nulūdię: Sūnus Vincas, marči Alina, anūkės Regina ir Laima, sūnus Viktoras Vadaišas ir sesuo Marcelė Knataitienė.

metu devyni studentai buvo paskirti maršalais tvarką palaikyti. Jie tvarkė ne tik lietuvius, bet ir kitas tautybes: lenkus, ukrainiečius, slovakus, armėnus.

— **Kęstučio draugovės iškyla** Dainavoje lapkričio 21 ir 22 d. gerai pasisekė, nors ir su laimingu nuotykiu. Trys skautai nakties uždavinius atlikdami buvo trumpai pasiklydę, bet greit rado skautų ženklus, kurie juos atvedė į teisingą kelią ir buvo linksmi pasveikinti kitų septynių skautų.

— **Studentų sąjungos suvažiavime** Clevelande lapkričio 25-29 d. iš Detroito buvo nuykę virš 20 studentų. Jie visi aktyviai

dalyvavo darbo peselžiuose, literatūros vakare ir demonstravo kam Amerika rusams gražino Simoną Kudirką.

— **Ramutis Bulota**, buvęs Detroito skautų draugininkas ir vyčių vadovas, dabar nuolatos gyvenantis Chicagoje, buvo atvykęs į Detroito skautų 20 tūntų veiklos minėjimą ir susitiko savo buvusius draugus.

— **Nauji skautai ir vilkiukai**. Baltijos tuntas susilaukė naujų brolių. Į tuntą prisirašė vilkiukai Paulius Rauckis ir Linas Mikštas. Į skautus įsirašė Petras ir Marius Rauckiai.

Akademikų skautų sueiga ir, po to, šokiai jaunimui įvyks sausio 9 d. 7 val. Vieta bus prašėta vėliau.

Robertas Selenis

APIPLĖSĖ TEISEJĄ peilius, atėmė laikrodį ir liepė Portorike vienas teisėjas išriptyti iš mašinos. Teisėjas paklausė. Po to plėšikai nuvažiavo su teisėjo laikrodžiu ir jo automobiliu, o teisėjas pėsčias nuėjo į artimiausią policijos įstaigą paduoti pranešimą apie jo apiplėšimą. Gal būt jam pačiam teks spręsti šią nemalonią pė teisėjui sustoti, atstatė jį jį bylą. kl.

A. + A. JUSTINUI KALVAIČIUI mirus,
žmoną ELENĄ ir sūnų RIMĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame.
Liūtas Mockūnas
Simas ir Jadvyga Meckūnai

A. + A. JONAS MERKEVICIUS
Gyveno Philadelphia, Pa.
Gimė Lietuvoje, Gv. Pajavonio valsč.
Mirė 1970 m. gruodžio 7 d.
Laidotuvės įvyks šeštad. gruodžio 12 d. Philadelphijoje.
Nulūdię liko sesuo Teresė Merkevičienė ir brolis Ignas Merkevičius, dukrė Dalia Cser, žentas Frank, anūkė Audra ir dukrė Genovaitė, žentas Algis Kiudulas, anūkės Dalia ir Regina bei kiti giminės.

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad 1970 m. gruodžio 7 dieną, 10:30 val. vak. mirė mūsų mylimas vyras, tėvelis ir dėdukas.
A. + A. PRANAS BLAŽAUSKAS
Gimęs balandžio 23 dieną, 1902 m., Lietuvoje, Kaune. Kaune buvęs ilgametis Kauno miesto savivaldybės tarnautojas.
Amerikoje išgyveno 20 metų, Omaha, Nebraska.
Nulūdię: žmona, vaikai ir anūkai

A. + A. MEČISLOVAS MARKULIS
Gyveno 6827 S. Artesian Ave., Chicago, Illinois.
Mirė gruodžio 7 d., 1970, 10:30 val. vak., sulaukęs 64 m. amžiaus.
Gimė Latvijoje. Amerikoje išgyveno 20 m.
Pasiliko dideliame nulūdiame 2 sūnus: Vytautas, marti Irena, ir Raimundas, 2 anūkės, Nina ir Audrė, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Kūnas pašarvotas Mažeikos-Evans koplyčioje, 6845 S. Western Ave.
Laidotuvės įvyks penktad., gruodžio 11 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero Lietuvių kapines.
Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuviuose.
Nulūdię: Sūnūs, marti ir anūkės.
Laidotuvių direktorius Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600

A. + A. JUOZAS KRENCIUS
Gyveno 1421 S. 48 Court, Cicero, Illinois.
Mirė gruodžio 8 d., 1970, 4:45 val. popiet, sulaukęs 89 m.
Gimė Lietuvoje. Kilo iš Tauragės apskrities, Kaltinėnų parapijos, Ruslių vienkiemio.
Amerikoje išgyveno 70 m.
Pasiliko dideliame nulūdiame žmona Anna (Sibitis), 2 dukterys: Anne, žentas Ted Piotrowski ir Emily, žentas Chester Kendzierski, 2 sūnūs: Stanley, marti Sophie ir Albin, marti Lorraine, 14 anūkių, 4 proanūkai, sesuo Anna Best, 2 broliai Kazimieras ir Alex Krenčius, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.
Priklausė šv. Vardo draugai (šv. Antano parap.).
Kūnas bus pašarvotas ketvirtad. 6 val. vak. Petkaus koplyčioje, 1410 S. 50 Ave., Cicero, Illinois.
Laidotuvės įvyks šeštad., gruodžio 12 d. iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į šv. Antano parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į šv. Kazimiero Lietuvių kapines.
Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuviuose.
Nulūdię: Žmona, dukterys, sūnūs, žentai, marčios, anūkai ir proanūkai.
Laidotuvių direktorius Donald Petkus. Tel. 863-2108

E U D E I K I S
DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktoriai
Trys Moderniškos Koplyčios
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME
THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

P E T K U S
MARQUETTE FUNERAL HOME
— TĖVAS IR SŪNUS —
TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWnhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Pasinaudokite Draugo „Classified“ skyriumi

15% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339
GELES
Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
G U Z A U S K Ų
Beverly Hills Gėlinyčias
2448 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. FR 8-0633 — FR 8-0834
Remkite tuos biznieriū, kurie skelbiais „Drauge“
Perskaityt „Draugą“, duokitė kitiems pasiskaityti.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEP. C. LACK IR SŪNŲS (LACKAWICZ)
2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Place Tel. Virginia 7-6772
PETRAS BIELIONAS
4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. Litanca Ave. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street Tel. YArds 7-1911
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. Litanca Ave. Tel. YA 7-1138-1139
VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill., Tel. OL 2-1003
LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
649 E. 162nd Street, South Holland
10821 South Michigan Avenue, Chicago
TEL. — CO 4-2228

APLINK MUS

× **Dr. Vladas Viliamas** iš Washingtono D. C., atvykęs dalyvauti a. a. prel. Mykolo Krupavičiaus laidotuvių gruodžio 9 d., aplankė "Draugą" ir spaudos reikalams paaukojo 10 dol. Dr. Viliamas darbuojasi Arctic Institute of North America. Anksčiau jis buvo Vidurio Europos krikšč. demokratų sąjungoje New Yorke.

× **Dail. Antano Petrikonio** tapybos darbų paroda vyksta Van Pelt galerijoje, 3137 W. 63 st. (tarp Kedzie ave. ir Troy). Yra per 80 darbų. Adara šiandien, ryt ir sekmadienį nuo 10 val. r. iki 9 v. v. Uždaroma gruodžio 13 d. Įėjimas nemokamas.

× **Br. Petras Ražinskas**, MIC, sveikatos ištyrimui yra paguldintas į Sv. Kryžiaus ligoninę. Jis jau yra 84 metų amžiaus, bet sveikata pamažu taisyti.

× "Gyventojų kaita sovietų okupuotoje Lietuvoje". Tokia tema Chicago Lietuvos fronto bičiuliai ruošia prof. dr. Z. Rekašius paskaitą, kuri įvyksta penktadienį, gruodžio 11 d. 8 v. v. Jaunimo centro didžiojo salė. Visuomenė kviečiama aktualioje paskaitoje dalyvauti.

× **A. a. Albertas Gasneris**, 79 m. mirė Lietuvoje Kaune, palaidotas gruodžio 9 d. Chicagoje gyvena sūnus Stasys su šeima. Sv. Mišios šį sekmadienį 8:30 v. r. tėvų jėzuitų koplyčioje.

× **Patikslinimas**. Draugo antradienio, lapkr. 8 d., laidoje 3 psl., kur rašoma apie Tautos fondo pranešimą, turi būti: davė Batumui 25 dol., o ne 25.000 dol., kaip klaidingai surinkta.

× **Vilniaus bibliotekos** 100 metų įkūrimo sukakties minėjimas bus gruodžio 13 d. 4 val. Jaunimo centre. Paskaitą skaitys Stasė Vaidinauskaitė-Vaškelienė. Bus ir meninė programa. Rengia Santara-šviesa. Įėjimas laisvas.

× **Stambesnė sumom Sauleičiams Romoje** aukojantieji gaus per Baltą pajamų mokesčių nuskaitymą. Tuo reikala prašoma kreiptis: Rev. P. Urbaitis 6800 So. Campbell Ave. Chicago, Ill. 60629. Telefonas PR 8-2126.

× **Jei kas šį savaitgalį** automobiliu vyktų į Clevelandą, ir galėtų nuvežti vieną moterį, prašomas paskambinti tel. OL 2-9551. (pr.)

× **Naujų Metų Sutikimas** pas ateitininkus, grojant 6 asmenų geram orkestrui, įvyks Surrey Restaurant, 10459 So. Western Ave. Vietas užsisakyti pas B. Miniataitę, tel. 735-4731. (pr.)

× **Leokadijos Brazdėnės** maisto produktų krautuvė, 2617 W. 71st St., tel. PR 8-2030, prieš šventes jau veikia kavinė, o restorano atidarymas bus po Kalėdų. Kūčių ir Kalėdų stalui paruošta penkių rūšių silių, dar daugiau žuvų patiekalų ir lobsterių bei šrimpsų; penkių rūšių vinigretai, aguonų pienas, sližiniai, barščiai, grybų ausiukės; raguolis, medauninkai ir kt. Be jau žinomų mūsų įvairių tortų dar turime 4 rūšių naujų tortų, įvairių mėsos ruliadų ir visa, kas tik reikalinga Kūčių bei Kalėdų stalui. Užsisakykite iš anksto, kad spėtume jums paruošti. (sk.)

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLO** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priemais nuoš mėsais.

Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Telefonas VI 7-7747. (sk.)

× **Z. Jurys**, Tautos Fondo, esančio prie Vliko, vicepirmininkas, pasilikęs po Vliko seimo Cicagoje, rūpinasi Tautos Fondo vajumi ir ypač ženklų platinimu.

× **LB Chicagos apygardos** Švietimo komisijos pilnatis susirinkimas kviečiamas gruodžio 13 d. 1 val. popiet Jaunimo centre. Prašomi būtina dalyvauti visų lituanistinių mokyklų direktoriai, vedėjai arba atsiųsti įgaliotą atstovą.

× **Dr. Vladas Literiskis** jau kuris laikas guli Sv. Kryžiaus ligoninėje. Jam tikrinama sveikata.

× **Narkotikų problemos** bus nagrinėjamos šį vakarą 7 val. Jaunimo centre did. salėje specialiam seminare. Tėvai ir jaunimas nuo 16 m. amžiaus kviečiami atsilankyti. Bus rodomas atitinkamas filmas, vyks diskusijos, paklausimai. Taip pat bus galima pamatyti įvairių narkotikų pavyzdžių. Organizuoja ir kviečia Kunigaikštienės Gražinos vyr. skaučių būrelis.

Buvusios JAV LB c. valdybos s. kr. St. Džiugas perduoda naujosios valdybos sek. Aušai Zerr sekretoriato knygas. Perdavimas įvyko praėjusį šeštadienį.

Nuotr. Vyt. Ražinskas.
× **Dr. J. K. Valiūnas** su šeima, vieton švenčių sveikinimui, paaukojo 50 dol. Tautos Fondui. (pr.)

× **Sveikiname gimines, draugus ir pažįstamus su Kalėdomis ir Naujais Metais**. Vieton sveikinimo raštu aukojame kančinio S. Kudirkos Fondui: A. ir B. Draugeliai, 15 dol.; D. Kriaučiūnienė, 5 dol.; ir J. Plausinaitis, 5 dol. (pr.)

× **Feliksas ir Agota Valaičiai** šv. Kalėdų ir Naujųjų metų proga sveikina visus savo gimines, draugus ir pažįstamus. Vietoje sveikinimo kortelių paaukojo \$30.00 Romos Vytėnų naujakurystei. Norintieji pasekti tą prasmingą pavyzdį gali rašyti ar telefonuoti: Rev. Petras M. Urbaitis, S.D.B., 6800 S. Campbell Ave., Chicago, Ill. U.S.A. Tel. PR 8-2126. (pr.)

× **Geriausias kalėdinis dovanas** pirkite Terroje. Iki pat Kalėdų Terra atdara kasdien iki 9 val. vakaro, šeštadieniais — iki 6 val. vakaro, sekmadieniais — nuo 12 iki 4 val. vakaro. Adresas: 3237 West 63rd Street, Chicago, Ill. (sk.)

× **Vincas Tamošiūnas**, Liet. šaulių s-gos pirmininkas, paskirstydamas a. a. Juozo Tumšos santaupas, pasiuntė 15 dol. mūsų spaudai paremti. Dėkojame.

× **A. a. Juozas Repėika** mirė vakar. Bus pašarvotas ketv., vakare Petkaus koplyčioje Marquette Parke. Platesnis pranešimas rytoj.

× "Švyturio" šaulių kp. Detroito Liet. kariuomenės šventės proga paskyrė 10 dol. "Draugui". Tai nebe pirma auka šiais metais. Labai ačiū.

× **Lietuvių namų dr. ja ir Dariaus-Girėno klubas** Detroito, savo suruošto banketo proga, per klubo vald. sek. Alfonsą Velavičių prisiuntė "Draugui" 25 dol. auką. Pora mėnesių anksčiau taip pat buvo 25 dol. prisiuntę. Nuoširdžiai dėkojame.

× **Daugiau kalėdinių kortelių** užsakė ir ta proga aukų prisiuntė: Prof. V. Marijošius, dr. G. Grinis, J. Raudys, J. Šiaučūnas, J. Činga, M. Pukelis, A. Baltik, Al. Smilga, A. Tumas, Dan Tumas. Dėkojame.

× **Linksmų švenčių linkėdami**, dėkodami už korteles, skaitytojai dar ir aukų prisiuntė. Aukojo: 4 dol. — kun. A. Šabas; po 3 dol. — J. Šabanas, A. Drevinskienė; po 2 dol. — A. Masaitis, Marija Macieža, K. Stankus, L. Pliura, R. Jablonskis, Maria Pazolis, S. Urba, V. Kimont, M. Remienė, J. Plečkaitis, S. Charžauskas, P. Miliauskas, L. Kazėnas, Mrs. J. Skiris, G. Vildžiūnas, Z. Gedminas.

Visiems aukotojams esame dėkingi.

× **Gražiais laiškais** ir gausiomis aukomis skaitytojai stiprina mūsų spaudą. Po 5 dol. aukojo: Pranciška Povilaitienė, Waterbury, Conn., Povilas Rabašauskas, Detroit, Mich., Dr. John Žemaitis, Kalamazoo, Mich., D. Novickas, Evanston, Ill., Edward Slapšys, Chicago, Ill., Z. Makštutis, Palos Heights, Illinois.

Nuosirdžiai dėkojame.
× **Lietuvos Operos solistai** a. a. Marijai Lipičienei mirus Kaune, buvę operos ir baleto bendradarbiai Chicagoje paminėjo jos miršį. Lapkričio 24 d. jėzuitų koplyčioje kun. Br. Markaitis atlikė šv. Mišias. Solistė Roma Mastienė nuotainkai pagiedojo 2 giesmes, parodynt vargonais M. Motekaičiui, kuris mišių auką užbaigė jautriu Šopeno maršu.

× **Litūdas Stašaitis** gana sunkiai serga ir yra paguldintas Sv. Kryžiaus ligoninėje.

× **Lietuvių vaikų kalėdinė šventė**, ruošiamą Ziono evang. liuteronų lietuvių parapijos, įvyks gruodžio 20 d. 4 val. po p. parapijos salėje.

× **Šatrijiečių susitikimas**. Bendras visų šatrijiečių susitikimas bus po B. Brazdžionio poezijos vakaro Jaunimo Centre, gruodžio 12. šeštadienį. Pobūvyje dalyvaus ir poetas Brazdžionis bei svečias iš New Yorko — poetas kun. L. Andriekus. Visi šatrijiečiai kviečiami pobūvyje dalyvauti. (pr.)

Jau 29 metai iš eilės Chicago lietuviai dalyvauja kalėdinėse programose ir eglučių parodoje Mokslo ir Pramonės muziejuje, kuris yra vienas žymiausių ir populiariausių visame pasaulyje. Praeitais metais jį aplankė 4 mil. asmenų. Per pastaruosius 3 metus eglutė puošia buvusio Ateities Atžalyno nariai, jų motinos ir net senutės. Šio mėnesio muziejaus biuletenio "Progress" (plačiai siuntinėjamo) visus pasaulio kraštus viršėli puošia lietuvių eglutė, lietuviškas Kalėdų sveikinimas ir ketu iš mergaitės, kurios pridėjo prie pagaminimo 400 šiaudinukų ir jų sukabinėjimo ant eglutės, kurią per gruodžio mėnesį aplankys daugiau šimto tūkstančių žiūrovų. Nuotraukoje: Zuzana Radavičiūtė, Lauryna Kentaitė, Karolina Kasarskytė, Lucija Veškaitė.

CHICAGOS ŽINIOS

ŠIAUDINUKAI BIBLIOTEKOJE

Lietuviški šiaudinukai, lėšas tautiniais draubūžiais ir gintariniais dirbiniais yra išstatyti vienoje Chicagos miesto, Carl B. Rodon vardo, bibliotekoje. Paroda tęsis iki gruodžio 31 d. Šiaudinukus ir kitus dirbinius knygynui parūpino Chicagos lietuvių moterų klubo pirmn. p. Kriauchunienė ir p. Vaitaitienė.

GRAŽINS PINIGUS RŪKORIAMS

Virš 2 mil. dolerių taksų, surinktų iš cigarių ir pypkių rūkytojų bei krantomosio tabako vartotojų 1969 m. laikotarpyje bus sugrąžinta tu produktų pirkėjams, nes Illinois valstijos įstatymas, apdedas juos mokesčiais buvo rastas neteisėtus. Vartotojai, pirkę minėtus rūkalus ir krantomąjį tabaką, galės atgauti, už taksus sumokėtus, pinigų, užpildę reikiamas formas, gaunamas beveik visuose bankuose nuo 1970 gruodžio 1 d. iki 1971 kovo 1 d.

× **13 Wardo demokratų** organizacija pasiuntė prez. Nixonui protesto raštą dėl Simo Kudirkos išdavimo.

× **Cicero šv. Vardo draugijos** susirinkimas ir pusryčiai įvyks tuoj po šv. Mišių 8:30 v. r. šį sekmadienį.

VEDE LIETUVAIŲ

Chicago miesto burmistro Richard Daley sūnus William perėitą šeštadienį sukūrė šeimą su jauna, lietuvių kilmės mergina — Loretta Margaret Auksatik, su kuria susipažino dirbdamas burmistro raštinėje. Jungtinių apiegos įvyko lietuviškoje Sv. Jurgio bažnyčioje, Bridgeporte.

ISSTOMĖ IS AUTOMOBILIO

Policijai pagaliau pasidavė 23 m. amžiaus vyras Enrico Presta, kuris kaltinamas išstūmęs iš greitai važiuojančio automobilio Genell Alexander, 26 m. Ji yra kritiškoje padėtyje vienoje Chicagos ligoninėje.

SUGAVO PIKTADARĮ

Policija sučiupo 33 m. amžiaus negra Robert Ellis, kuris, manoma, yra tas pats vyras, terozizavęs ir apiplėšinęs Chicagos miesto šiaurinės dalies moteris bei merginas pereinčių savaitę penktadienį vakarais. Dėl tokio savo ipročio buvo net pramintas "penktadienio banditu" ir ieškomas jau nuo spalio mėn. pabaigos.

— Amerikoje New Yorke pirmoji opera įsteigta 1750 m. gruodžio 3 d.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— Amerikiečių organizacija pagerbė laisvės siekusį lietuvių jūrininką. Ryšium su jūrininko Simo Kudirkos išdavimu sovietams Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis kasdien gauna daugybę užuojautų pareiškimų, kurie ateina telefonais, laiškais ir net asmeniniais vizitais. Jau keturiasdešimt metų New Yorke veikianti amerikiečių organizacija National Economic Council pakvietė A. Simutį su žmona būti tos organizacijos metinio suvažiavimo banketo svečiais kur buvo prisimintas ir pagerbtas laisvės siekęs lietuvis jūrininkas Simas Kudirka. Banketas įvyko gruodžio 3 d. Park Sheraton Hotel, kuriame pagrindiniais kalbėtojais buvo senatorius Strom Thurmond, kongresmanas John R. Rarick ir taipgi kalbėjo dr. Alfred Lillenthal bei pulkininkas Willard F. Rockwell. Tarpe dalyvių buvo kai kurių šalių diplomatai, o kiniečių delegacijos prie J. Tautų narių net atskirą stalą užpildė. Baigiantis banketu pirminkaujantis David Heaphy išreiškė didelį susirūpinimą ryšium su tuo, kad šis laisvės kraštas atmetė lietuvių jūrininko Simo Kudirkos laisvės prašymą ir pakvietė banketo dalyvius atsisoti ir susikaupti momentu pasimelsti už lietuvių jūrininko likimą. Po to buvo pakviestas Lietuvos gen. konsulas Simutis papasakoti apie lietuvių pastangas atgauti laisvę, kuris penkiolikos minučių žodyje papasakojo apie Lietuvos praeitį, okupaciją ir laisvės kovas. Konsulo kalba dalyvių buvo sutikta šiltai plojimai, o kongresmanas Rarick papasakojo, kad jis lietuvių gerai žinąs ir visada remiąs jų pastangas atkreipti dėmesį į nelaimingą savo kilmės krašto likimą.

— **Jungtinis Baltų komitetas** 806 15 st. N. W., Wasington, D. C., 20005, išsiuntinėjo laiškaus protestą prieš komunistus raštą, ryšium su lietuviu S. Kudirkos išdavimu.

— **Amerikos Balsas** ateinančių metų vasario 16 d. švęs 20 m. sukaktį. Pirmąsias translaciją į Lietuvą Amerikos Balsas pradėjo 1951 m. vasario 16 d. Pirmųjų metinių proga (1952 m.) tarp daugybės sveikinimų buvo gautas ir šis a. a. prel. M. Krupavičiaus, tada Vliko pirmo ninko įkalbėtas žodis, kuris buvo perduotas į Lietuvą: Vyriausias Liet. išlaisvinimo komitetas savo pareigas baigs ant Lietuvos ribos, nes valdžia privalo priklausyti tiems, kurie savo žemėje kentėjo ir kovojo su prievarta už laisvę ir garbę bei savo teises. Laisva tauta laisvais rinkimais pasikvies prie valdžios vairo tuos, kuriais daugiausia pasitikės. Štai ko siekia lietuvių tautos teisų saugotojas ir gynėjas — Išlaisvinimo komitetas, dėl ko kovoja ir meldžia Dievą. Vasario 16-toji tepraškadrina Jūsų padangę ir sustiprina viltis ateičiai. "Apsaugok Aukščiausias mūsų mylimą šalį!"

— **Kelonė į Wuppertalį**. Nuo Kaiserslauterno į Vasario 16 gimnaziją nuvažiuojama per vandenį, o iš ten ruošėsi vykti į Wuppertalį gerų moksleivių. Autobusas knibždėte knibžda merginomis. Visos gražios, visos jaunos: Kristinos, Marinos, Romanos, Aldonos, Birutės ir kitokios gražutės. Wuppertalyje teko paklaidžioti, bet gerų žmonių dėka pasisekė surasti Maehlersbecko mokyklų salę. Joje jau buvo rengėjai: L. Vilčinskis iš Hageno, Šimkevičiai iš Bocholto, o broliai J. ir S. Jasulaičiai. Iš viso susirinko apie 250 tautiečių.

— **Rengėjų vardu** susirinkusius pasveikino Vokietijos LB valdybos atstovybės Siaurės Reino Vestfalijoje narys L. Vilčinskis, o kun. B. Liubinas sveikino valdybos vardu. Gražią kalbą pasakė žurn. Valteris Banaitis, atvykęs iš netolimos Bonnos. Elizabetė Tamošaitienė su mergaitėmis paruošusi lėlių šokių, kepurinę, sadutę, rūtelių darželį, mikitienę ir blezdingėlę. Šalia šokių programos pranešinėtoja Živilė Vilčinskaitė dar padėknavo B. Brazdžionio "Tris vizijas" ir Joniko "Lietuvaitės darželį". Tautiečiai džiaugėsi savo besimokančiojo atžalyno guvumu, gausiai plojo, nepagalėjo komplimentų. Ypač gyvo įvertinimo susilaukė naujasis E. Tamošaitienės kūrinys, dainos ir judesio pynė "Rūtelių darželis".

— **Siaurės Reino Vestfalijos tautinių šokių grupė** dar jauna. Platesnei publikai ji pasirodė pirmą kartą. Merginos ir vaikinai sušoko lenciūgėlių, mikitą ir žiogelį. Lenciūgėlio solistas — buvęs Vasario 16 gimn. gymnazistas Edmundas Budrys.

— **Penki dainininkai**, pasivadinę "Baltijos" kvinteto vardu, padainavo. Kvinteto centre stovi akordeonistas Vilijus Lemkis, o iš jo šalių H. Bertulaitis, E. Rotkis ir broliai Juozas ir Stasys Jasulaičiai. Wuppertalyje jie sudainavo 5 dainas, publikos buvo šiltai įvertinti. Po to buvo pasilinksmita. (Eli.)

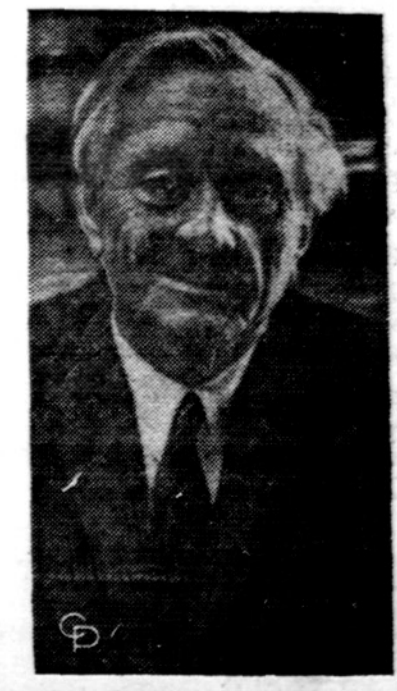
— **OKUPUOTOJE LIETUVOJE** — Daugybė jaunų Lietuvos vyrų gruodžio 1 d. buvo paimti ir raudonąją armiją ir iš Lietuvos žemės išvežti. Kad išvežimas iš gimtosios žemės neatrodytų per daug skaudus, naujokai išlydėti su didelėmis iškilėmis. Šiuo metu raudonojoje armijoje tarnauja apie 30,000 Lietuvos vyrų.

— **Lietuvių liaudies meno** naujas tomas išleistas Vilniuje. 326 pusl. Albume išspausdinti krikštai, stogastulpiai, koplytstulpiai, anksčiau nufotografuoti įvairiose Lietuvos vietose.

— **Knyga apie Petrą Kubertavičių**, žinomą Lietuvos teatro aktorį ir režisierių, išleista Vilniuje. 248 pusl. Paruošė Antanas Vengris.

— **Bronės Buivydaitys**, rašytojos, 75 metų amžiaus sukaktis paminėta okup. Lietuvoje. Rašytoja yra kelių knygų — apsakymų ir eilėraščių autorė.

— **DIDŽ. BRITANIJOJ** — Vysk. Ant. Deksnys buvo atskridęs į Londoną ir nurykęs į Nottinghamą. Čia lapkr. 23 d. buvo suvažiavę delegatai į seimą, kurio metu buvo įkurta Anglijos Lietuvių katalikų bendrija. Tą pačią dieną, lapkr. 23, vakare Ukrainų salėje buvo Anglijos lietuvių sąjungos suruoštas Lietuvos kariuomenės įkūrimo sukakties minėjimas. Lietuviai skautai išpildė meninę programą.

Speciali komisija, ištyrusi kaltinimus mestus aukščiausio teismo teisėjui William Douglas, nerado jo apkaltinamų.

Iš mesinių demonstracijų Chicagoje, protestuojant prieš Simono Kudirkos išdavimą. Nuotr. V. Norėikas